

Ratitovška obzorja

Časopis za občino Železniki | December 2020 | Letnik 19 | Številka 53

Obnavljajo poslovno stavbo na Češnjici

Solastniki poslovne stavbe ob vstopu v Železnike so se lotili njene energetske prenove.

ANA ŠUBIC, FOTO: GORAZD KAVČIČ

Od začetka oktobra poteka obsežna energetska prenova poslovne stavbe na Češnjici 48. Stala bo več kot pol milijona evrov, končana pa naj bi bila do 1. aprila prihodnje leto, ko bo podjetje Lotrič Meroslovje, ki ima v lasti skoraj 49 odstotkov stavbe, praznovalo 30-letnico. Slaba petina objekta pripada Občini Železniki, drugi solastniki pa so Kovinarstvo Rok Mohorič s 17-odstotnim deležem, Strelsko društvo Lotrič Železniki, ki ima v lasti desetino, slabih pet odstotkov pa ima Peter Šmid, ki denimo svoje prostore oddaja fitness studiu.

Kot je pojasnil direktor meroslovnega podjetja Marko Lotrič, je prenova zahtevna – tako s tehničnega kot tudi finančnega vidika, prioriteta aktivnost pa je vezana na energetska sanacijo stavbnega ovoja in strehe. "S tem se bodo zmanjšali predvsem visoki stroški ogrevanja in vzdrževanja, obenem pa bo prenova dotrajane fasade pripomogla k lepši zunanji podobi," je poudaril

V prvi fazi bodo obnovili streho ter izdelali fasado, vhod v stavbo in jašek za dvigalo.

Lotrič in dodal, da bo pomembna pridobitev tudi osebno dvigalo, ki ga objekt doslej ni imel. Sanacijo izvaja podjetje

GPS Grad iz Škofljice. V prvi fazi bodo obnovili streho ter izdelali fasado, vhod v objekt in jašek za dvigalo; končana bi morala biti do konca leta, a utegne zaradi neugodnih vremenskih razmer priti do zamude. Prvi fazi bo takoj sledila druga, ki bo obsegala namestitev dvigala, obnovo stopnišča in zunanjo ureditev. Številne pridobitve, ki jih bo prinesla celovita prenova, bodo obenem pozitivno vplivale tako na počutje zaposlenih kot tudi obiskovalcev, je poudaril župan Anton Luznar.

Vrednost naložbe je 515 tisoč evrov (z DDV). Stroške si bodo solastniki porazdelili. Kot največji lastnik bo največ prispevalo podjetje Lotrič Meroslovje – dobrih 205 tisoč evrov, od tega bo prejelo 35 tisoč evrov spodbude Eko sklada. Vložek občine bo letos slabih 94 tisoč evrov, prav tako pa pričakujejo sofinanciranje Eko sklada, in sicer 16 tisoč evrov.

Spoštovane občanke in občani!

Letošnje leto nam je prineslo številne izzive. Naj bo praznični december kljub temu poln optimizma, božični prazniki pa mirni in lepi. V letu 2021 vam želimo vse dobro, predvsem pa obilo zdravja.

Župan Anton Luznar, občinski svet in uprava Občine Železniki

KOLOFON: RATITOVŠKA OBZORJA (ISSN C505-8066) – Ustanovitelj in izdajatelj: Občina Železniki, Češnjica 48, 4228 Železniki, pravice izdajatelja opravlja: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj (info@g-glas.si, 04/201 42 00). Odgovorna urednica: Ana Šubic (ana.subic@g-glas.si, 031/693 763); Svet glasila: Ana Šubic, Matej Šubic, Nataša Habjan, Valerija Štibelj. Oglasno trženje: Marjan Potočnik (marjan.potocnik@g-glas.si, 051/697 730). Ratitovška obzorja izhajajo od šest- do osemkrat letno, praviloma drugi petek v mesecu, v nakladi 2170 izvodov, brezplačno jih prejema vsa gospodinjstva v občini Železniki. Tisk: Nonparel, d. o. o., Kidričeva cesta 7, 4220 Škofja Loka, distribucija: Pošta Slovenije, d. o. o., Slomškov trg 10, 2500 Maribor. Ratitovška obzorja so vpisana v Razvid medijev pri Ministrstvu za kulturo pod zaporedno številko 1708. Nenaročenih prispevkov ne honoriramo, pisma bralcev so omejena na 2000 znakov s presledki. Na naslovnici: Mirjam Tolar, naj mladinska voditeljica 2019 / Foto: Gorazd Kavčič

Naslednja števila bo predvidoma izšla 19. februarja 2021. Prispevke zanjo lahko pošljete do 7. februarja 2021 na naslov: ana.subic@g-glas.si ali valerija.stibelj@obcina.zelezniki.si.

Čakajo gradbeno dovoljenje za poplavno varnost

Še letos naj bi oddali tudi vlogo za izdajo gradbenega dovoljenja za obvoznico.

ANA ŠUBIC

Na Direkciji RS za vode so pojasnili, da so za prvo fazo projekta poplavne varnosti Železnikov trenutno v končni fazi pridobivanja pravice graditi. "Konec preteklega meseca smo vložili vlogo za izdajo gradbenega dovoljenja na treh od štirih odsekov predvidene gradnje na Selški Sori, do konca leta bomo zaprosili še za izdajo delnih gradbenih dovoljenj na vseh treh pritokih Prednji Smolevi, Dašnici in Češnjici. Za vse potrebne gradnje v prvi fazi nam primanjkuje le še 38 zemljišč, kljub vsem težavam in zapletom, ki so nas letos pestili zaradi razmer, povezanih s covidom-19. Ker je večina teh zemljišč že tudi v pridobivanju, računamo, da bodo vsa pridobljena najkasneje v začetku naslednjega leta." Dodali so, da so tudi v zaključni fazi priprave javnega naročila za izvedbo gradnje, ki ga nameravajo objaviti še letos.

"Ob predvideni oceni trajanja javnega naročila računamo, da bi gradnjo prve faze projekta lahko začeli v drugi polovici naslednjega leta. Graditi bomo predvidoma začeli na odseku pri Alplesu in nadaljevali v smeri proti toku navzgor. Vzoredno bomo izvajali še gradnjo na pritokih," so napovedali.

Ob prvi fazi vodnih ureditev namerava Direkcija RS za infrastrukturo mimo starega dela mesta zgraditi še obvoznico, za katero je trenutno v izdelavi novelacija projektne dokumentacije PGD. "Zemljišča so v večini pridobljena, v zaključni fazi pa so dogovori z lastniki nepremičnin, ki so predvidene za odkup. V pripravi je vloga za izdajo gradbenega dovoljenja, ki bo oddana predvidoma do konca letošnjega leta. Prav tako je v pripravi razpisna dokumentacija za izvedbo javnega naročila za izbor izvajalca gradbenih del. V letu 2021 je predviden začetek določene faze gradbenih del ob

odvisnosti od pridobljenih zemljišč oz. nepremičnin," so razložili na direkciji na infrastrukturo.

Direkcija za vode pa je že začela tudi določena dela na terenu za potrebe druge faze protipoplavnih projektov. Začenjajo geološke raziskave na območju zadrževalnika pod Sušo. Vzoredno potekajo postopki parcelacije in odkupov zemljišč; načrtujejo, da naj bi večino pridobili v naslednjem letu. "Za izvedbo nadaljevanja projektiranja in izvajanje gradnje smo že objavili razpis za izbiro izvajalca in trenutno smo v zaključni fazi pregledovanja ponudb, prispelih na prvi del razpisa. Po predvideni pridobitvi izvajalca se bo v naslednjem letu začelo projektiranje, po pridobitvi vseh zemljišč in gradbenega dovoljenja pa izvedba gradnje druge faze," so še razložili in spomnili, da mora biti celotni projekt uresničen najkasneje do konca leta 2023.

V Dražgošah imajo novo šolsko kuhinjo

Na šoli v Dražgošah so že med jesenskimi počitnicami dokončali prestavitev šolske kuhinje in jedilnice, a ju še niso imeli priložnosti preizkusiti.

ANA ŠUBIC, FOTO: GORAZD KAVČIČ

Občina Železniki je med jesenskimi počitnicami končala eno večjih letošnjih investicij v šolske stavbe. V Podružnični šoli Dražgoše so prestavili kuhinjo in jedilnico, 96 tisoč evrov vredno investicijo pa je izvedlo podjetje Les3plus iz Kranja. "Že kar nekaj let je minilo, odkar smo se z učenci preselili v nove učilnice. To je bila tudi prva obnovitvena faza naše šole. Druga je zajemala prestavitev kuhinje in jedilnice v prostore, kjer so bile nekoč učilnice. Te sedaj niso več služile svojemu namenu," je pojasnila vodja šole Jana Lušina in dodala, da je bila stara kuhinja že zelo dotrajana, predvsem različna napeljava, in je bila v delu šole, ki naj bi ga v prihodnosti odstranili. Tako so se v času poletnih počitnic začela obnovitvena dela. "Ko so se gradbena dela končala, so se prestavili kuhinjski elementi iz stare

Vodja podružnične šole v Dražgošah Jana Lušina v novih prostorih šolske kuhinje

kuhinje. Dobili smo nov štedilnik in nekoliko rabljen pomivalni stroj. Zraven kuhinje smo dobili še prostor za shrambo, garderobo in sanitarije za kuharico. V začetku novembra so pro-

stori dobili novo podobo," je še razložila Jana Lušina. Zaradi poteka pouka na daljavo jim kuharica še ni mogla skuhati v novih prostorih, želijo pa si, da bi se to kmalu zgodilo.

Energetski koncept za učinkovitejšo rabo energije

Občinski svet je potrdil nov Lokalni energetski koncept Občine Železniki in tudi malenkost višje cene storitve zbiranja odpadkov v prihodnjem letu.

ANA ŠUBIC

Občinski svet se je sredi novembra sestel na 14. redni seji, ki je tokrat potekala prek videokonference. Potrdili so elaborata o oblikovanju cen storitev na področju ravnanja z odpadki za prihodnje leto. Kot je pojasnil Janez Štalec z Loške komunale, ki je koncesionar za zbiranje odpadkov, se bodo stroški povečali za dva do tri odstotke, odvisno od vrste in količine storitev pri uporabniku. Za povprečno gospodinjstvo (individualna stanovanjska hiša s 120-litrskima zabojnikoma za mešane odpadke in embalažo s praznjenjem na štiri tedne) se bo mesečni strošek zbiranja odpadkov povišal s 7,36 na 7,61 evra (brez DDV) oz. za 0,25 evra, kar je 2,27 odstotka več kot pri sedanjih cenah. Na ceno so vplivali višji stroški dela zaradi povišanja plač v skladu s kolektivno pogodbo in zaradi zvišanja minimalne plače, nastali so dodatni stroški z oddajo odpadne embalaže in za končno oskrbo nevarnih odpadkov, saj so bile zbrane in oddane bistveno večje količine, povečali so se tudi stroški zaradi daljšega obratovalnega časa zbirnega centra na Studenem. Cene za obdelavo in odlaganje odpadkov, ki ju izvaja koncesionar Saubermacher Slovenija, bodo za uporabnike ostale nespremenjene in bodo povprečno gospodinjstvo še naprej 3,65 evra na mesec, celotni mesečni strošek za ravnanje z odpadki vključno z zbiranjem pa bo tako znašal 11,26 evra (brez DDV).

PROGRAM RAVNANJA Z ENERGIJO V LOKALNI SKUPNOSTI

Svetniki so potrdili tudi Lokalni energetski koncept (LEK) Občine Železniki, ki ga je v sodelovanju z občino pripravilo podjetje Envirodual. Zadnji LEK so sprejeli leta 2012, zato so pristopili k njegovi novelaciji. Pripravo LEK občini nalaga energetski zakon, gre pa za koncept razvoja lokalne skupnosti na področju oskrbe in rabe energije, ki vključuje ukrepe za učinkovito rabo energije ter način oskrbe z energijo iz obnovljivih virov, soproizvodnje, odvečne toplote in

iz drugih virov. Na podlagi LEK se načrtujejo prostorski in gospodarski razvoj lokalne skupnosti, razvoj lokalnih energetskih gospodarskih javnih služb, učinkovita raba energije in njeno varčevanje, uporaba obnovljivih virov energije in izboljšanje kakovosti zraka, pri čemer so opredeljeni ukrepi za doseganje teh ciljev. LEK vključuje tudi posebne cilje in ukrepe za prihranek energije in za povečanje energetske učinkovitosti stavb v lasti lokalnih skupnosti. V občini Železniki je ena od ključnih šibkih točk starost kurilnih naprav, v stanovanjskem sektorju so v povprečju stare 19 let, je pojasnila vodja projekta Katarina Pogačnik iz podjetja Envirodual. Dodala je, da je visok delež uporabnikov kotlov na lesno biomaso, zaradi česar je občina na tem področju sprejela ukrepe, in sicer izvajanje meritev kakovosti zraka z namenom njenega izboljšanja; gre za mobilne meritve črnega ogljika. "V občini je veliko neizkoriščenega potenciala na področju obnovljivih virov energije, tu gre predvsem za energijo sonca in plitvo geotermalno energijo. Poleg izkoriščanja uporabe obnovljivih virov energije je velik poudarek tudi na učinkoviti rabi energije z ukrepi, ki zmanjšujejo rabo energije tako v stanovanjskem sektorju kot tudi v javnem," je povedala Katarina Pogačnik. Posebej je omenila še vzpostavitev dobrega sodelovanja z Elektrom Gorenjska in Toplarno Železniki, ki sta se aktivno vključila v pripravo novega lokalnega energetskega koncepta.

Svetniki so se seznanili tudi z namero občine, da proti lastniku zemljišča, po katerem poteka del lokalne ceste Ojstri Vrh–Zgornja Golica, na Upravni enoti Škofja Loka sproži razlastitveni postopek, česar doslej še ni uporabila. Občina je namreč lastniku poslala ponudbo za odkup zemljišča po ceni en evro na kvadratni meter, kakršen je sklep občinskega sveta glede odkupov za lokalne ceste, a jim kljub večletnemu prizadevanju in razgovorom ni uspelo priti do dogovora. Občinski svet je tako sprejel sklep o ugotovitvi javne koristi – zaradi interesa odkupa oz. razlastitve zemljišča, kar

je osnovni pogoj za vložitev zahteve za uvedbo razlastitvenega postopka.

PROBLEMATIKA JAVNIH VODOVODOV

Dotaknili so se tudi problematike javnih vodovodov. Občina upravlja dva javna vodovoda (vodovod Železniki in vodovod OŠ Davča), poleg tega pa je na njenem območju še deset vaških vodovodov (zasebni vodovodi z več kot petdesetimi uporabniki), ki jih upravljajo vodovodni odbori ali krajevne skupnosti. Za vseh 12 vodovodov so pridobljena vodna dovoljenja, ki se glasijo na Občino Železniki, ta pa tudi za vaške vodovode izvaja večino aktivnosti: vodi HACCP-mape, naroča analize pitne vode, pripravlja in oddaja vsa potrebna poročila, sprejema zdravstvenega inšpektorja ... V občinski upravi menijo, da je treba začeti urejati upravljanje vaških vodovodov, na podlagi sklepa občinskega sveta z zadnje seje pa bodo sedaj vaške vodovodne odbore pozvali, naj se opredelijo o nadaljnjem upravljanju vodovodov.

V prvi obravnavi so potrdili Odlok o ustanovitvi javnega vzgojno-izobraževalnega zavoda Osnovna šola Jela Janežiča, s katerim se štirim občinam ustanoviteljicam pridružujejo še Medvode. Število vključenih otrok iz te občine se je namreč v letih od 2012 do 2020 povečalo z 12 na 30, kar trenutno predstavlja nekaj več kot 22 odstotkov vseh učencev. Sprejeli so tudi usklajen finančni načrt Javnega zavoda Ratitovec za leti 2020 in 2021. Na predlog mandatno-volilne komisije so imenovali kandidate za sodnike porotnike, in sicer Jožeta Kreka in Tatjano Šuštar ter za mladoletniške postopke Bernardo Kavčič.

Potrdili so spremembo Načrta razvojnih programov občine za obdobje 2020–2023 in vanj vnesli investicijo v zamenjavo dotrajanega parketa v Športni dvorani Železniki, saj se nameravajo prijaviti na razpis Fundacije za šport. Predračunska vrednost investicije, ki jo načrtujejo prihodnje leto, znaša skoraj 183 tisoč evrov. Na občini upajo, da jim bo uspelo pridobiti nekaj manj kot 55 tisoč evrov sofinanciranja, občinski delež pa bi tako znašal 128 tisoč evrov. Župan Anton Lu-

znar se je v svojem poročilu osredotočil predvsem na dom starejših in dejal, da bodo morali investitorju priti naproti, če želijo, da ga bo zgradil. V začetku oktobra jih je na občini obiskal novi direktor za razvoj Senecure v Sloveniji Robert Žvižaj, rešitve pa iščejo tudi s pomočjo Domela, ki je pripravljen sodelovati pri morebitnem nakupu zemljišča na drugi strani vodotoka Dašnica. Sestali so se tudi s predstavniki stolpnic in mestnega odbora Na Kresu glede iskanja funkcionalnega zemljišča za parkirišče doma.

OBNOVA CESTE PROTI SORIŠKI PLANINI

Občinski svetovalec za komunalno dejavnost Rok Pintar je predstavil načrtovane investicije direkcije za infrastrukturo na državnih cestah v občini Železniki v prihodnjem letu. Zelo pomembna bo preplastitev dotrajane ceste od Rotka proti Soriški planini v dolžini slabe tri kilometre. Občinski svetnik Primož Pintar je v zvezi s tem opozoril, da cesta nikakor ne sme biti zaprta daljše obdobje; sprejemljivo se jim zdi, da bi dela opravili po koncu zimske sezone in pred začetkom poletne. Matej Šubic je pohvalil potezo direkcije, ki je na cesti po Selški dolini zarisala nove črte, zaradi česar je preglednejša še zlasti v nočnem času.

Mirana Šturma je zanimal strošek tabel, ki označujejo plačljivo parkiranje na Prtovču, in ali ga bodo krili iz prejete parkirnine. Tomaž Weiffenbach je predlagal uvedbo dovolilnic za parkiranje za organizacije, kot je gorska reševalna služba, in spomnil na predlog, ki ga je podal na prejšnji seji glede financiranja prostovoljcev, ki letos zaradi koronarazmer niso mogli izvajati programov v takem obsegu kot prejšnja leta, zaradi česar so bili prikrajšani pri občinskih sredstvih. Dejal je, da bi bilo za naslednje leto treba prilagoditi razpise za pridobitev sredstev. Jože Prezl je predlagal, da bi javno razsvetljavo v Železnikih zvečer zmanjšali na trideset odstotkov. Franc Tušek je pohvalil potezo občine, ki je ob prvem novembru s ciljem zajezi koronavirusa zaprla pokopališča in naštel še nekaj projektov, za katere se zavzemajo v NSi, med drugim čimprejšnjo ureditev tržnice. Julijano Prevc je zanimalo, kako napredujejo postopki v zvezi s kolesarsko povezavo Selca–Dolenja vas, ob tem pa je poudarila, da je v vsakem primeru nujno urediti vsaj pločnik za pešce in kolesarje znotraj Dolenje vasi.

Količina odpadkov se povečuje

Skupna zbrana količina komunalnih odpadkov je bila lani za pet odstotkov večja kot predlani.

ANA ŠUBIC, FOTO: GORAZD KAVČIČ

Občinski svet je na zadnji seji potrdil tudi poročili koncesionarjev Loška komunala in Saubermacher Slovenija o delu na področju ravnanja z odpadki v občini Železniki v lanskem letu. Loška komunala, ki skrbi za zbiranje odpadkov, je lani zbrala blizu 1332 ton odpadkov oz. pet odstotkov več kot predlani. Tudi količina odpadkov, ki jih je koncesionar Saubermacher moral odpeljati v obdelavo in odlaganje, je narasla za 6,5 odstotka. Na prekladališču v Dragi so namreč prevzeli dobrih 583 ton odpadkov, od tega 490 ton mešanih komunalnih in 93 ton kosovnih odpadkov.

Količina zbrane plastične (mešane) embalaže je znašala 256 ton, pri čemer ima Loška komunala vse več težav z oddajo predelovalcem, saj embalažne sheme prevzamejo bistveno manj embalaže, kot je zbrane. Odpadnega papirja so zbrali dobrih sto ton, skoraj toliko tudi steklene embalaže, kovine in kovinske embalaže več kot 63 ton, lesa in lesene embalaže pa več kot 24 ton. Zbranih bioloških odpadkov je bilo skoraj 140 ton. Čeprav se število gospodinjstev, vključnih v odvoz bioloških odpadkov, povečuje, jih mnogi občani še vedno mečejo na bregove vodotokov, kar je velik problem. Največ nepravilnosti sicer zaznavajo pri nedovoljenem odlaganju gradbenih odpadkov, ki prav tako pogosto končajo na bregovih vodotokov. Manjše količine je možno oddati v Dragi, sicer pa na odlagališčih v Naklem in Stanežičah.

Težava je tudi nepravilno ravnanje z odpadki ob prireditvah.

Za odpadni papir, vključno s papirno in kartonsko embalažo, ter stekleno embalažo je v občini na voljo 68 zbiralnic. V Zbirnem centru Studeno lahko občani oddajo vse vrste odpadkov, ki jih je mogoče reciklirati, in vse vrste kosovnih odpadkov iz gospodinjstev: embalažni stiropor, prazno plastično, sestavljeno, kovinsko in stekleno embalažo, lepenko, vse vrste papirja, lesene in kovinske odpadke, nevarne odpadke, odpadno električno in elektronsko opremo, odpadne gume (do 50 kilogramov) in nagrobne sveče. Od septembra lani zbirni center obratuje petkrat tedensko: v ponedeljek od 7. do 15. ure, v torek, sredo in četrtek od 13. do 19. ure ter v soboto med 8. in 12. uro. Daleč nad slovenskim povprečjem so količine zbranih nevarnih odpadkov iz gospodinjstev – lani blizu 16,8 tone, kar pomeni 2,4 kilograma na prebivalca oz. 8,1 kilograma na gospodinjstvo. V evropskem merilu je pričakovana letna količina okoli dva kilograma na gospodinjstvo. Zbrane količine nevarnih odpadkov kažejo na visoko ekološko zavest, hkrati pa tudi na dejstvo, da precejšnja količina izhaja iz dejavnosti, opažajo v Loški komunali.

V zbirnem centru ter uličnih zbiralnikih na Češnjici in pod cerkvijo v Selcih se je lani zbralo tudi 14 ton uporabnih oblačil, obutve in tekstila. Po osnovnem sortiranju jih zbiralec pošlje na nadaljnje sortiranje v Belgijo, od tam pa grede v ponovno uporabo v manj razvite dežele, nekaj pa v reciklažo.

V Zbirnem centru Studeno sprejemajo odpadke pet dni v tednu.

O krožnem gospodarstvu in okoljskih temah

Projekt krožnega gospodarstva Lesni feniks, v sklopu katerega bo nastala urbana oprema iz odsluženega lesa, prebivalce Škofjeloškega ozavešča o okoljskih temah.

BARBARA ZORKO, EKOLOGI BREZ MEJA

V okviru projekta se je v novembru zvrstilo več različnih predavanj o okolju in projekcij dokumentarnih izobraževalnih filmov, ki so doživeli zelo dober odziv. V zadnjih tednih je Razvojna agencija Sora v sodelovanju z društvom Ekologi brez meja organizirala serijo spletnih predavanj o okoljskih temah. Ekologi brez meja so več kot štiristo udeležencem osvetlili različne okoljske problematike in ponudili konkretne nasvete za zmanjšanje količine odpadkov. Nekatere izmed njih predstavljamo v nadaljevanju, daljše povzetke pa najdete na spletni strani Lesni feniks.

PRAZEN KOŠ, POLNA DENARNICA

V letu 2019 je vsak izmed nas proizvedel 514 kilogramov mešanih komunalnih odpadkov. Kako lahko ob zmanjšanju količine odpadkov v svojem gospodinjstvu prihranimo? Zavrnilimo, česar ne potrebujemo, zmanjšajmo uporabo tistega, kar potrebujemo, stvari ponovno uporabimo, reciklirajmo, kompostirajmo.

PLASTIKA NAŠA VSAKDANJA

Verjetno ena izmed najbolj izpostavljenih okoljskih težav zadnjega časa je plastika, ki onesnažuje v vseh fazah življenjskega cikla, povzroča pa nam cel kup okoljskih in zdravstvenih težav. Kot potrošniki lahko za zmanjšanje svojega plastičnega odtisa nakupujemo brez embalaže ter vztrajno zavračamo plastične izdelke za enkratno uporabo.

TEKSTIL: HITRA MODA IN OKOLJE

Tekstilna industrija je druga največja onesnaževalka okolja. Letno na svetu nastane kar 92 milijonov ton tekstilnih odpadkov, po ocenah pa jih recikliramo manj kot en odstotek.

Kaj lahko za reševanje tega problema naredimo potrošniki? Kupujemo manj, pa tisto kakovostno. Oblačila si izposojajmo, popravljajmo, izmenjujmo ter kupujemo iz druge roke.

ZAVRŽENA HRANA: VOLK SIT IN KOZA CELA

Letno zavržemo tretjino vse hrane, ki jo proizvedemo, s tem pa tudi vse vire, potrebne za njeno proizvodnjo. Za zmanjšanje količine zavržene hrane je bistveno, da obroke načrtujemo in skladno s tem pripravimo nakupovalne sezname. Pomembno je, da živila pravilno shranjujemo ter upoštevamo razliko v datumih »porabiti do« in »uporabno najmanj do«.

KAKO NAPREJ DO MANJ ODPADKOV?

Pri odpadkih je poleg njihove ogromne količine težava tudi v našem ravnanju z njimi: samo s tretjino namreč ravnamo pravilno, le petino pa recikliramo ali kompostiramo. Čeprav se v Sloveniji pri ravnanju z odpadki izboljšujemo, nam ostaja še ogromno izzivov. Prihodnost je v konceptih krožnega gospodarstva in družbe brez odpadkov ("zero waste"), ki nam ponujata konkretne rešitve in orodja.

LESNI FENIKS JE VDAHNIL NOVO ŽIVLJENJE ODSLUŽENEMU LESU

Projekt ponovne uporabe lesa Lesni Feniks, ki je povezal različne partnerje: Šolski center Škofja Loka, podjetje M Sora, Občino Žiri, Razvojno agencijo Sora in Zadrugo Lokatur, se počasi zaključuje. Žiri bodo kmalu krasile klopi, ki so jih po idejah dijakov Šolskega centra Škofja Loka naredili v podjetju M Sora. Novosti in aktivnosti o Lesnem feniksu lahko spremljate na spletni strani in Facebooku. Projekt Lesni feniks sofinancirata Evropska unija iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP) in Republika Slovenija v okviru Programa razvoja podeželja 2014–2020.

V Toplarni iščejo novega direktorja

Dosedanjemu direktorju Toplarne Železniki Štefanu Bezniku se je štiriletni mandat iztekel že februarja, a je bilo takrat s predstavniki lastnikov dogovorjeno, da bo svojo funkcijo opravljal še do konca letošnjega leta. Nadzorni svet Toplarne, ki ga vodi Velko Gortnar, je tako ta čas v postopku izbire novega direktorja. Na razpis je prispelo 23 prijav, ki so jih pregledali na redni seji sredi novembra, nato pa so se lotili razgovorov z ustreznimi kandidati. Dosedanji direktor ni vnovič kandidiral, kot pravi, so vzroki osebne narave. Pred Toplarno je sicer precej negotovo obdobje, saj bo konec marca prihodnje leto zaradi zaključka podporne sheme prišlo do ustavitve soproizvodnje elektrike, s katero so doslej pokrivali izgubo pri toplotni energiji. "Opcij nadaljnega poslovanja Toplarne je več, kar nam je predstavil tudi direktor na sestanku

vseh lastnikov v juniju," je razložil Velko Gortnar, sicer tudi direktor Alples, ki je 31-odstotni lastnik Toplarne. Občina Železniki ima skoraj 37-odstotni delež, med večjimi lastniki pa sta še podjetji Domel s 14-odstotnim in Niko s 13-odstotnim deležem. Direktorji podjetij se sicer nagibajo k prodaji svojih deležev, Gortnarja pa so zadržali za iskanje potencialnih interesentov za njihov nakup. "Za nadaljnji razvoj Toplarne bi bilo vsekakor bolje, da je lastnik ali lastniki bolj s področja energetike in s tem poiščejo še dodatne možnosti delovanja," je razložil Gortnar. Glede iskanja novega delnega lastnika Toplarne, ki bi bil pripravljen investirati tudi v njen nadaljnji razvoj, pa je povedal, da so bili interesenti štirje. "Dve ponudbi smo že prejeli, eno še pričakujemo. O ustreznosti ponudb je še prezgodaj govoriti."

Na test že ob najmanjših simptomih

Družinski zdravnik Branko Košir poziva občane, naj se že ob najmanjših znakih covid-19 odpravijo na testiranje, da bodo pravočasno odkrili čim več okuženih.

ANA ŠUBIC, FOTO: GORAZD KAVČIČ

"V Železnikih se lahko pohvalimo, da je situacija veliko boljša kot pred enim mesecem, nikakor pa ni dobra, saj je še vedno vsak dan nekaj novih primerov okužbe. Še zdaleč se ne moremo oddahnuti, treba je vztrajati in se še naprej držati vseh zaščitnih ukrepov," je poudaril zdravnik Branko Košir. Po podatkih Covid-19 Sledilnika je bilo minuli petek v občini Železniki 48 aktivno okuženih, kar je petkrat manj kot v začetku novembra. Okužbe so doslej potrdili pri skoraj 480 občanih, pet jih je umrlo.

V izogib morebitnemu vnovičnemu porastu okužb Košir poziva občane, naj se že ob najmanjših simptomih covid-19 odpravijo na testiranje. "Pacienti naj se javijo že ob najmanjših znakih prehlada, minimalno ali kratkotrajno povišani temperaturi, ob vsakem bruhanju

ali driski, absolutno pa ob izgubi voha in okusa, ki sta še zlasti tipična znaka. Na ta način najdemo čim več okuženih." Košir opaža, da nekateri prikrivajo simptome oz. se izogibajo testiranju, saj se bojijo pozitivnega rezultata in stigmatizacije. "Najhujši so tisti, ki menijo, da nimajo znakov oz. imajo blage znake, a ne gredo na testiranje, ob tem pa virus nevede širijo naprej."

Za preprečevanje širjenja okužb je ključno tudi spoštovanje izolacije, pri čemer po besedah Branka Koširja niso vsi dosledni. "Izolacija pomeni, da smo deset dni doma in ne hodimo nikamor – ne v trgovino ne na mlekomat ne na sprehode, tudi v gozd ne. Na obisk ne sme priti nihče. Če kdo potrebuje pomoč, naj se obrne na občino, ki ima ekipe za dostavo hrane in drugih nujnih stvari do vrat." Pred zdravstvenim domom na Racovnici od nedavnega namesto dveh šotorov

Zdravnik Branko Košir

stoji kontejner. "Posodila ga je Civilna zaščita. Namenjen je pregledom okuženih pacientov oz. tistih s sumom na okužbo, saj še vedno velja, da oboleli z različnimi virusi v zdravstveni dom ne smejo vstopiti. Kontejner je namenjen tudi hitremu testiranju zdravstvenega osebja," je razložil Košir. Obolele paciente na odzem brisa še vedno napotijo v Škofjo Loko. Tisti, ki jih zanima, ali so okuženi zaradi rizičnih stikov, se lahko odpravijo na samoplačniško testiranje v Kranj ali na Golnik. Presejalne teste na podlagi odvzetih vzorcev krvi, ki pokažejo, ali je posameznik v preteklosti že prebolel koronavirus, pa je možno opraviti tudi v Železnikih.

Program za ženske iz drugih kulturnih okolij

V program socialne aktivacije v Kranju se lahko vključijo tudi občanke Železnikov.

ANA ŠUBIC

Tudi na Gorenjskem že od leta 2017 poteka Socialna aktivacija, pilotni projekt Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, s katerim ranljivim skupinam nudijo podporo in opolnomočenje za lažji vstop na trg dela. Namenjen je dolgotrajnim prejemnikom denarne socialne pomoči, ki so zaradi različnih razlogov začasno nezaposljivi, drugim neaktivnim osebam ter ženskam iz drugih kulturnih okolij in romskim ženskam. Do letošnjega avgusta je bilo v programe socialne aktivacije na ravni države vključenih že 3134 oseb, na območju Gorenjske pa 284. Projekt, ki se bo iztekel leta 2022, financirata država in Evropski socialni sklad. Na Gorenjskem trenutno potekata dva programa, namenjena ženskam iz dru-

gih kulturnih okolij. Enega izvaja Ljudska univerza Kranj za udeleženke iz upravnih enot Kranj, Tržič in Škofja Loka. V programu sta tudi medkulturni mediatorki, ki tolmačita vsebine iz slovenskega v materni jezik udeleženek in obratno. Program je namenjen polnoletnim ženskam iz drugih kulturnih okolij, ki imajo že pridobljeno slovensko državljanstvo ali dovoljenje za stalno bivanje v Sloveniji ter se v življenju spopadajo z različnimi ovirami, ki jim otežujejo vstop na trg dela (jezikovne, zdravstvene, stanovanjske ...) in posledično vodijo v stanje socialne izključenosti. Program traja šest mesecev in poteka v treh modulih. "Prvi poteka tri mesece in je namenjen različnim vsebinam in delavnicam, nato dva meseca poteka delovni modul, kjer udeleženke spoznavajo delovne procese na način učenja skozi delo pri različnih

delodajalcih, v tretjem modulu, ki poteka zadnji mesec, pa se išče potencialne pozitivne izhode iz programa. Udeleženke program obiskujejo trikrat tedensko po štiri ure, najmanj eno uro pa imajo možnost še individualnega dela z izvajalko in medkulturno mediatorko," so sporočili z ministrstva. Dodali so, da program udeleženkam ponuja pozitivno spremembo v življenju, socialno in zaposlitveno aktivacijo, pridobitev raznolikih kompetenc in izboljšanje znanja slovenskega jezika, saj v programu sodelujejo s profesorico slovenščine z dolgoletnimi izkušnjami z delom s tujci.

Osebe, ki jih zanima vključitev v program, se lahko obrnejo na svojo svetovalko na enoti CSD Gorenjska ali Uradu za delo Zavoda za zaposlovanje RS. Nabor za vključitev v naslednji cikel programa, ki se začne januarja 2021, že poteka.

Gasilski dom že skoraj dokončali

Gasilec iz Selca je kljub koronarazmeram, ki so jim prinesle tudi velik izpad dohodka, uspelo skoraj povsem urediti zgornji dve nadstropji novega gasilskega doma.

ANA ŠUBIC, FOTO: GORAZD KAVČIČ

Dela v prvem in drugem nadstropju gasilskega doma, ki so si jih zadali za letos, je članom Prostovoljnega gasilskega društva (PGD) Selca kljub neugodnim razmeram, povezanim s koronavirusom, uspelo skoraj v celoti opraviti. "Glede na okoliščine smo presenečeni in zelo zadovoljni, da nam je to uspelo, je pa res, da smo porabili vsa razpoložljiva sredstva. Čaka nas še pridobitev uporabnega dovoljenja," je povedal predsednik PGD Selca Matija Nastran.

Podobno kot pri preteklih gradbenih fazah so člani PGD tudi tokrat večino del opravili sami. Najeli so le slikopleskarja in keramičarja, za druga dela pa nakupili material in si zavihali rokave. "Povsod smo položili ploščice, razen v dvorani v prvem nadstropju. Tam smo uredili tudi sanitarije in kuhinjo, ki pa še nima opreme. Opravili smo tudi dela v drugem nadstropju, kjer je predviden muzej, manjkata še dve luči in nekaj stikal." Gasilski voz iz leta 1885 so že postavili v muzej, sicer pa so z nekdanje lokacije že poleti preselili tudi preostalo starejšo gasilsko opremo, a še nimajo omar in regalov, da bi jo lahko razstavili. Pred dobrima dvema mesecema je dom dobil tudi končno zunanjo podobo, in sicer s fresko sv. Florijana, ki jo je narisala Simona Kokalj. "Zunanost je sedaj bolj kot ne urejena, predvideno je še nasutje ob domu in za njim," je napovedal Nastran.

Podobno kot drugi gasilci so tudi selški zaradi koronarazmer utrpeli velik izpad dohodkov. Februarski Gasilski večer jim je še uspelo spraviti pod streho, izvedba oktobrske veselice, od katere so si obetali sredstva za pridobitev uporabnega dovoljenja, pa ni bila možna. "Nekaj smo zaslužili z lastnimi dejavnostmi – čiščenjem cestnih prepustov in opravljanjem redarske službe na reliju," je pojasnil. Niti še ni znano, kaj bo z razdeljevanjem koledarjev po domovih pred koncem leta, za katere jim krajanji običajno namenijo prostovoljne prispevke, kar jim prav tako predstavlja enega od virov dohodkov. "Koledarje bomo natisnili, saj ostajamo zvesti tradiciji, kako jih

Predsednik PGD Selca Matija Nastran v dvorani, ki je za zdaj sicer še brez talnih ploščic

bomo razdelili, pa bo odvisno od razmer po 15. decembru," je pojasnil Nastran.

Upa, da bo čim prej prišlo do ureditve razmer in da bodo prihodnje leto lahko izpeljali veselico in uradno odprtje novega doma. Prav tako imajo v načrtu prevzem novega kombija, pri čemer upajo tudi na pomoč sponzorjev in donatorjev.

"Dejavnosti društva so bile sicer letos zelo okrnjene. Ne samo za podmladek, tudi veterani se niso družili, prav tako ne članice. Za člane smo imeli dve društveni vaji, izpeljali pa smo še vajo prvih posredovalcev. Zdravje je na prvem mestu, druženijski nismo organizirali niti v poletnem času. Mogoče nam je bilo sprva celo nekoliko žal, ob kasnejšem velikem porastu okužb pa se je izkazalo, da smo se odločili prav. Nedopustno bi bilo, da bi v gasilskem društvu prispevali k širjenju okužb, saj moramo biti za zgled drugim," je še dejal Nastran.

Zunanjo podobo doma je dopolnila še freska sv. Florijana.

V načrtovani muzej so že preselili gasilski voz iz leta 1885.

Prostofer je lepo zaživel

V občini Železniki so od 12. oktobra možni brezplačni prevozi starejših v okviru projekta Prostofer. Gre za projekt, s katerim zavod Zlata mreža s pomočjo občine omogoči prevoze tistim starejšim, ki tovrstno pomoč resnično potrebujejo, je pojasnila občinska svetovalka za družbene dejavnosti Martina Logar in dodala, da je Prostofer v občini Železniki lepo zaživel. V oktobru so opravili sedem prevozov, v novembru devet, za december pa je bilo do minulega četrтка že pet potreb. "Vsi dosedanji prevozi so bili opravljeni do zdravstvenega doma ali bolnišnice," je pojasnila Martina Logar. Zadovoljni so tudi z odzivom prostovoljnih voznikov, saj jih imajo sedaj že deset. Prevoze opravljajo z električnim vozilom, ki ga je najela občina. "Za prevoze v času epidemije je zavod Zlata mreža dobil pozitiven odziv z Nacionalnega inštituta za javno zdravje, saj jih izvajajo v skladu z njihovimi higienskimi priporočili, ki zagotavljajo ustrezne pogoje za varovanje izvajalcev in potnikov. Vsi ukrepi, ki so jih uvedli za preprečevanje širjenja okužb, ostajajo, poleg tega pa za ozaveščenost uporabnikov poskrbijo tudi v klicnem centru, kjer uporabnike ob vsakem klicu obvestijo, da v primeru slabega počutja oz. bolezenskih znakov okuženosti prevoza ne priporočajo oz. ga lahko tudi zavrnejo," je še dodala Logarjeva. Starejši občani, ki bi potrebovali prevoz do zdravstvenega doma, bolnišnice, trgovine, pokopališča, banke, pošte, naj to vsaj tri dni prej sporočijo na telefonsko številko 080 10 10, ki je na voljo vsak delavnik med 8. in 18. uro, da bodo zabeležili njihove podatke in lokacijo prevoza.

Rekonstruirani odsek Štulc–Jurež v Davči / Foto: Gorazd Kavčič

Uredili še zadnji del ceste do Jureža

Občina Železniki se je že pred leti lotila postopnega urejanja ceste od Zgaga do Jureža v Davči, letošnjo jesen pa so rekonstruirali še njen zadnji odsek, in sicer Štulc–Jurež v dolžini 860 metrov. Šlo je za gradnjo opornih zidov, širitev ceste, nasutje in asfaltiranje. Gradnja, ki so jo končali konec oktobra, je stala 193 tisoč evrov in je bila ena izmed dveh največjih letošnjih občinskih investicij v ceste. Druga je potekala na lokalni cesti Rotek–Zg. Danje–Torka–Ravne–Šurk, kjer je šlo za ureditev vozišča in odvodnjavanja na dveh odsekih v skupni dolžini približno 1,1 kilometra ter za celovito ureditev vozišča z odvodnjavanjem in asfaltiranjem na odseku v dolžini 860 metrov. Tudi ta investicija je presegala 190 tisoč evrov. Omeniti velja še, da so v okviru programa asfaltiranja občinskih cest letos asfaltirali odseke v skupni dolžini okoli pet kilometrov.

**Vesele praznike
in uspešno 2021
vam želi
ekipa podjetja MEBOR!**

MEBOR

CELOVITE REŠITVE ZA RAZREZ LESA

www.mebor.eu

MEBOR načrtuje, razvija in izdeluje stroje za razrez lesa že od leta 1982. Zagotavlja **celovite rešitve za žagalne obrate** - vse potrebne stroje za primarni razrez lesa, združene v **žagalne linije**, ki so popolnoma prilagojene potrebam posamezne stranke. Mebor je eno najhitreje rastočih podjetij v Sloveniji. V svetovnem merilu spada med podjetja z **najbolj intenzivno stopnjo inovacije** in nenehno predstavlja **nove izdelke** na področju žagarstva.

MEBOR d.o.o., Češnjica 48 B, 4228 Železniki, Slovenija / T: 04 510 32 00 / E: mebor@mebor.eu

Aktivno proti invazivkam

V okviru projekta Aktivno proti invazivkam smo začeli izvajati prva predavanja.

JAKA ŠUBIC, LJUDSKA UNIVERZA ŠKOFJA LOKA

Ljudska univerza Škofja Loka je konec septembra prejela odločbo Agencije za kmetijske trge in razvoj podeželja, s katero je bil odobren projekt Aktivno proti invazivkam. V okviru projekta želimo s problemom invazivk seznaniti čim več prebivalcev štirih občin in izvesti nekaj pilotnih projektov zatiranja in akcij odstranjevanja. Projekt poteka od septembra letos do aprila 2022. Ob Ljudski univerzi Škofja Loka, ki je vodilni partner, sodelujeta kot partnerja še Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, Kmetijsko gozdarski zavod Kranj in Ribiška družina Visoko.

Problem hitrega širjenja invazivnih tujerodnih rastlin (ITR) obstaja v celi državi pa tudi širše. Škofja Loka in obe dolini niso izjema. V Poljanski in Selški dolini so se razrasle predvsem ambrozija, ki je alergena in kot taka nevarna za ljudi, žlezava nedotika, japonski dresnik, topinambur, deljenolistna rudbekija, kanadska ali orjaška zlata rozga, navadna barvilnica in enoletna suholetnica. Marsikje so njihovi sestoji zavzeli že precejšnje površine, travnik, prekrit z nedotiko, ni nobena redkost, japonski dresnik se je v spodnjih delih obeh dolin razširil na površinah, ki konkurirajo površinam koruze. Invazivke prevzemajo mesto avtohtonim rastlinskim vrstam ter povzročajo škodo v kmetij-

Japonski dresnik je med najpogostejšimi invazivkami v porečju obeh Sor.

stvu (zmanjšujejo travniške in njivske površine, kakovost krme in pridelka gojenih rastlin). Posledično se zmanjšuje biodiverziteteta in ruši stanje ekosistemov na naravovarstveno pomembnih območjih. Zaznavamo, da se invazivke na našem območju pojavljajo predvsem ob vodotokih, tako sta z njimi zelo obremenjena rečna bregova obeh Sor, predvsem v nižjih predelih dolin. Prav zato je smiselno, da se o problemu poučimo in da v zgornjih porečjih obeh Sor že v kali zatremo čim več novih žarišč.

V decembru smo začeli na Zoomu izvajati prva predavanja za ozaveščanje, v januarju pa bomo nadaljevali s klasičnimi predavanji za različne skupine prebivalstva v Lokalnem učnem središču Železniki.

Predavanja načrtujemo v torek, 15. decembra, (na Zoomu) ter 12. januarja (v Kulturnem domu Železniki), 14. januarja (na Zoomu) in 21. januarja (v Kulturnem domu Železniki). Vsa predavanja so predvidena ob 18. uri. V kulturnem domu bodo izvedena, če bodo epidemiološke razmere dopuščale. Prijave in dodatne informacije: jaka.subic@lu-skofjaloka.si ali 04/506 13 60.

Novo leto za nov začetek

Dragi občanke in občani,

z novim letom v Železnikih izvajanje zbiranja komunalnih odpadkov od Loške komunale, d. d., prevzema občinsko Javno podjetje Komunala Škofja Loka, d. o. o., ki si bo prizadevalo za kakovostno izvajanje storitev, za dobro okolja in ljudi. Nov začetek smo obeležili s svežo grafično podobo, izboljšave pa bomo v svoje delovanje vpeljali tako, da od vas ne bodo terjale dodatnega prilagajanja. V letu 2021 se bo zbiranje komunalnih odpadkov izvajalo v enakem obsegu in na enak način kot do zdaj, z istimi zaposlenimi in vozili ter uporabo istih zabojnikov. Prav tako bo obratovalni čas Zbirnega centra Studeno ostal enak.

Ob tej priložnosti naj vam zaposleni Loške komunale in Javnega podjetja Komunala Škofja Loka zaželimo mirne, zdrave in – razmeram navkljub – čim prijetnejše praznike.

Potrudili se bomo, da bomo v letu, ki prihaja, skupaj z vami ustvarili še čistejše in prijaznejše okolje, na katerega bomo lahko iskreno ponosni.

Domelu s partnerji tudi zlato nacionalno priznanje

Domel je za inovativen centralni pogon za e-kolo prejel tudi zlato nacionalno priznanje Gospodarske zbornice Slovenije.

SIMON ŠUBIC

Gospodarska zbornica Slovenije (GZS) je konec novembra v okviru Dneva inovativnosti že osemnajstič podelila nacionalna priznanja najbolj inovativnim podjetjem in njihovim inovatorjem. Med enajstimi prejemniki zlatega priznanja je bil znova Domel iz Železnikov, ki je za razvoj centralnega pogona za e-kolo septembra prejel že zlato regijsko priznanje za inovacije.

Nagrajeni centralni pogon za e-kolo je Domel zasnoval skupaj s podjetjem Podkrižnik iz Nazarij in v sodelovanju s Fakulteto za strojništvo ter podjetjem EMSISO. Na GZS so pjasnili, da gre za enega najmočnejših centralnih pogonov za e-kolesa, ki ga odlikuje učinkovit motor z odličnim odvajanjem toplote in odzivno sensoriko, izredno dodelanim zobniškim pogonom in izjemno uporabniško izkušnjo. "Zelo pozitivni rezultati testov v strokovnih revijah potrjujejo

Boris Benedičič med predstavitvijo Domelovega centralnega pogona za e-kolo na Dnevu inovativnosti / Foto: GZS (Matjaž Očko)

odličnost inovacije v primerjavi z najboljšimi," so še poudarili na GZS.

"Centralni pogon je namenjen zelo zahtevnemu športnemu kolesarjenju in razvije sedemsto vatov končne moči, kar se tudi občuti," je na podelitvi poudaril vodja nagrajene Domelove razvojne ekipe Boris Benedičič. Prednost pred konkurenco pogonu zagotavljata dolgo delovanje in velika odzivnost, z njim pa so dosegli meje možnega pri e-kolesih, je dodal.

Na letošnjem Dnevu inovativnosti je GZS podelil enajst zlatih nacionalnih priznanj, 24 srebrnih (prejeli so jih tudi Alpina, Iskratel in SIJ Acroni) in pet bronastih. Podelili so tudi posebni priznanji za mlado podjetje in posebno priznanje za inovacijski izziv – povezovanje kulturno kreativnih industrij in gospodarstva. Nagrajena je bila tudi najboljša inovacija po izboru javnosti.

Spoštovani!

*Jutrišnji svet pripada tistim,
ki zaupajo miku svojih sanj,
ustvarjalno gradijo prihodnost in verjamejo v to, kar delajo.*

*Naj vam leto 2021 mine v zavetju znanj,
ustvarjalnosti in osebne sreče.*

NIKO
ŽELEZNIKI

ECE d.o.o., Vrtniška ulica 2, 3000 Celje

15 €
že na prvem računu *

Do bonusa z vsakim računom za elektriko!

Z računi za elektriko pridobivate bonus, ki ga unovčite pri nakupu v spletni trgovini ECE shop!

Brez dodatnih obveznosti.
Samo pri ECE!

* Velja v skladu s Splošnimi pogoji bonitetnega programa ECE bonus, ki so objavljeni na www.ece.si.

www.ece.si

Uspešna izvedba podjetniške delavnice

Razvojna agencija Sora je v oktobru in novembru izvedla osemdnevno delavnico Inovativno na pot podjetništva.

RAZVOJNA AGENCIJA SORA

Delavnica je bila namenjena obstoječim podjetnikom in tistim, ki o podjetništvu šele razmišljajo. Na njej smo udeležence popeljali skozi različna področja delovanja podjetja, ki jih mora poznati vsak pred vstopom na samostojno podjetniško pot. Letošnje delavnice smo s pomočjo podjetnikov in drugih poslovno podpornih institucij na Gorenjskem v celoti prenovili. Delavnic, ki smo jih izvajali na spletu, se je udeležilo 16 udeležencev, v večini potencialnih podjetnikov, ki so razvijali in preverjali svoje podjetniške ideje. Vodili so jo priznani strokovnjaki za zagonska podjetja Dean Habuš, Tomaž Stritar, Nataša Pustotnik, Matej Kalan in Blaž Branc. Nekaj dogodkov so izvedli tudi strokovnjaki Kovačnice iz Kranja (Rok Starič ter Nives Justin). Delavnica je bila vsebinsko razdeljena na osem tematskih sklopov. V uvodnih dogodkih smo se dotaknili osnov vitkega podjetništva, validacije poslovne ideje, postavljanja hibridnih poslovnih modelov ter izdelave platna poslovnega modela. Omenjenim tematikam so sledile osnove računovodstva, postopki registracije podjetja in podporno podjetniško okolje. Zadnji deli delavnice so bili namenjeni trženju produktov in storitev. Govorili smo o pomenu socialnih omrežij, digitalizaciji poslovanja, marketingu in branding. Po zaključku dogodka so se udeleženci lahko udeležili individualnih mentorstev poslovnih načrtov.

Zaradi dobrega odziva udeležencev bomo program v jeseni 2021 ponovno izvedli. Delavnica se je izvajala pod okriljem Razvojne agencije Sora. Za udeležence je bila brezplačna, saj so jo finančno podprle občine Škofja Loka, Gorenja vas - Poljane, Železniki in Žiri.

Delavnic, ki smo jih izvajali na spletu, se je udeležilo šestnajst udeležencev, v večini potencialnih podjetnikov.

Poslovna darila s Škofjeloškega

Čeprav se blagovna znamka Babica in Dedek, naravni izdelki iz škofjeloških hribov, predstavlja v novi podobi in z novo ponudbo, že dvajset let ohranja isto poslanstvo. "To je povezati ponudnike najrazličnejših prehrabnih izdelkov, naravne kozmetike, izdelkov iz zelišč ter izdelkov domače in umetnostne obrti, ki nastajajo na Škofjeloškem, ter poudariti tradicionalen način izdelave s pridihom domačnosti," so poudarili na Razvojni agenciji Sora (RAS) in dodali, da sta ključni posebnosti blagovne znamke uporaba v večji meri kvalitetnih lokalnih surovin in dokazana visoka kakovost izdelkov. Ponudbo ustvarja petdeset ponudnikov na Škofjeloškem s skupno več kot petsto izdelki. Iz občine Železniki je sedem ponudnikov, predstavljajo se s ponudbo pekovskih in mlečnih izdelkov, rezancev, sadnega soka in kisa, ročno pletenih izdelkov iz domače volne ter dražgoških kruhkov. Nova ponudba izdelkov kot turističnih spominkov je predstavljena v nekaterih gostilnah na Škofjeloškem, je pa izbrana ponudba primerna tudi za poslovna darila. V novi podobi so na voljo darilni paketi, katerih sestavo lahko prilagajajo željam, poleg tega pa je možno izbirati med že znano ponudbo, in sicer različnimi vrstami piškotov, potic, sadnim kruhom in rezanci, žganjem in likerji različnih okusov, marmeladami, suhim sadjem, medom, sirom, izdelki domače in umetnostne obrti ... Dodatne informacije so na voljo na telefonski številki 04/ 50 60 225, e-naslovu kristina.miklavcic@ra-sora.si in spletni strani <http://babicadedek.si/>.

Maske za obrtnike in podjetnike

Konec novembra smo na Območni obrtno-podjetniški zbornici (OOZ) Škofja Loka med obrtnike in podjetnike na Loškem razdelili 151.650 zaščitnih mask. OOZ Škofja Loka je bila namreč ena od 62 zbornic po Sloveniji, ki so pod okriljem Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije (OZS) v imenu gospodarskega ministrstva izvajale to aktivnost. OZS je še posebno v teh kriznih časih postala ena najpomembnejših sogovornic pri oblikovanju zakonodaje in odpravi ovir pri poslovanju malega gospodarstva. Eden od dosežkov (tudi za nečlane zbornice) je bil popravek krivice, ki se je zgodila delodajalcem in samostojnim podjetnikom, ki zaposlujejo manj kot pet delavcev. Preko javnega poziva Slovenskega podjetniškega sklada je bila povrnitev stroškov za nakup zaščitne opreme omogočena le delodajalcem, ki zaposlujejo pet in več delavcev, čemur je OZS močno nasprotovala in zahtevala popravilo krivice. Ministrstvo je zahtevo upoštevalo in zagotovilo zaščitne maske iz blagovnih rezerv. Na javni poziv, ki je bil sicer zaradi velikega navala prijav na nacionalni ravni predčasno zaključen, so se lahko prijavljali tako nečlani kot člani zbornice. Čeprav smo za škofjeloško območje pridobili kar 151.650 zaščitnih mask (največ na Gorenjskem), so bile seveda tudi pri nas potrebe obrtnikov in podjetnikov bistveno večje od razpoložljivih količin. Na Škofjeloškem je bilo tako pri prijavi na javni poziv uspešnih 607 s.p.-jev in mikro podjetij z do štirimi zaposlenimi. Skupno je bilo tako prevzetih za 1.011 oseb zaščitnih mask.

ECE d.o.o., Vurmerova ulica 2 a, 3000 Celje

Z ECE bonusom do ugodnejših nakupov

ECE bonus, ki ga pridobivate na mesečnih računih za elektriko, unovčite pri nakupu nad 300 € v spletni trgovini ECE shop.

* Za kupce energentov ECE, v skladu z veljavnimi pravili, več na shop.ece.si.
 ** Več o ponudbi izdelkov in akciji najdete na shop.ece.si/katalog/cas-za-obdarovanje.

shop.ece.si

Skavtstvo te oblikuje za vse življenje

Vodjo skavtskega stega Železniki 1 Mirjam Tolar, ki je dejavna tudi v Združenju slovenskih katoliških skavtinj in skavtov, so v natečaju Prostovoljec leta 2019 razglasili za naj mladinsko voditeljico.

ANA ŠUBIC

Mirjam Tolar je lani opravila kar osemsto prostovoljnih ur, večinoma v Združenju slovenskih katoliških skavtinj in skavtov, kjer je bila dejavna v lokalni skavtski enoti in na državni ravni omenjene organizacije, kjer je tri leta vodila skupino voditeljev, ki so bili odgovorni za boljše delovanje starostne skupine od 12 do 15 let.

► **Mirjam, najprej čestitke ob prejemu priznanja. Vas je presenetilo? Ne nazadnje je v natečaju Prostovoljec leta sodelovalo kar 177 prijavljenih, od tega 128 posameznikov in 49 projektov ...**

Priznanje me je presenetilo. Združenje slovenskih katoliških skavtinj in skavtov vsako leto predlaga enega kandidata in eno kandidatko ter tudi na ta način prostovoljcem izkazuje hvaležnost za naše delo. Že ko so me poklicali iz združenja, ali sprejemem njihovo nominacijo, sem bila izredno počaščena. Ko pa sem izvedela, da me je Mladinski svet Slovenije izbral za naj mladinsko voditeljico 2019, sem bila izjemno vesela. Občutki so dobri, ker je za tem veliko dela, predvsem pa me trenutno obdaja ogromna hvaležnost, saj sem iz vsega skupaj dobila več, kot pa sem dala. Prostovoljno delo pri skavtih tako na lokalni kot tudi na državni ravni mi je omogočilo ogromno napredka in razvoja, sicer pa si želim, da bi čim več mladih okrog mene imelo izkušnjo skavtstva, ki te oblikuje za celo življenje.

Luč miru iz Betlehema

Luč miru iz Betlehema bo letos v Slovenijo prispela že tridesetič zapored, in sicer v nedeljo, 13. decembra. Geslo letošnje akcije je Prižgimo bližino. Plamen bo mogoče prižgati v župnijski cerkvi v Železnikih in Selcih od torka, 15. decembra, dalje pa vse do božiča. Kot vsako leto bodo na voljo tudi sveče in poslanica. Več si o akciji lahko preberete na www.lmb.skavt.net ali na FB-strani Žilavi žeblički Železniki. Skavti iz stega Železniki 1 vam ob tem želimo blagoslovljene praznike in vse dobro v letu, ki prihaja.

Mirjam Tolar s priznanjem za naj mladinsko voditeljico leta 2019 / Foto: Gorazd Kavčič

► **Kdaj ste se začeli ukvarjati s prostovoljstvom?**

Aktivno pred enajstimi leti, v devetem razredu, ko smo takratni birmanci lahko postali oratorijski animatorji. Takrat sem prvič konkretno izkusila, kaj pomeni biti odgovoren za določeno skupino otrok. Zelo me je navdušila skupinska dinamika animatorjev, radi smo se družili in mi sploh ni bilo težko posvetiti toliko časa tem aktivnostim tudi poleti. Kasneje sem postala tudi voditeljica oratorija v Železnikih in se še tam urila, pridobljene izkušnje pa so mi kasneje prišle prav, ko sem postala skavtska voditeljica v lokalni skavtski enoti. Pri 19 letih sem postala voditeljica izvidnikov in vodnic, to je skupina otrok, starih od 12 do 15 let. Vodila sem jih pet let, nato pa septembra 2017 prevzela vodenje celotnega stega Železniki 1.

► **Kdaj ste se pridružili skavtom?**

V tretjem razredu osnovne šole. Priznam, da mi niso bili vedno pri srcu, tudi jaz sem imela vzpone in padce, predvsem v srednješolskih letih, ko se odločaš, kaj bi in česa ne bi. Vendar so se takratni voditelji res trudili in sem vztrajala, poleg tega so me doma vzgajali, da moram dejavnost, ki si jo izberem na začetku šolskega leta, izpeljati do konca. So me pa dodatno motivirali tudi poletni tabori,

ki so mi pokazali, da je to nekaj dobrega zame, čeprav med šolskim letom morda nisem bila tako zagnana.

► **V izjavi po prejemu priznanja ste povedali, da sta vas za voditeljstvo pri skavtih še zlasti navdahnila dva voditelja. Za koga gre?**

Velik vtis je name naredila voditeljica Irma Prevc, ki je bila moja voditeljica v klanu in nekako tudi prvo leto mojega vodenja, poleg nje pa sem v mislih imela še voditeljico, zdaj pa načelnico Združenja slovenskih katoliških skavtinj in skavtov, Tjašo Sušin iz stega Krško 1, ki mi je utrla pot tudi zunaj našega stega in me povabila v sodelovanje na državni ravni.

► **Dejavni ste tudi v Združenju slovenskih katoliških skavtinj in skavtov. Čemu se posvečate?**

V letih od 2017 do 2020 sem bila voditeljica za izvajanje in pripravo programa za starostno skupino otrok od 12 do 15 let oziroma sem vodila skupino petih mladih, s katerimi smo na ravni države skrbeli za izobraževanje voditeljev, pripravo smernic, priročnikov, vodili usposabljanja, da je skavtska vzgoja oziroma metoda prišla do lokalnih voditeljev. Septembra pa sem bila izvoljena v izvršni odbor združenja na mesto poverjenice za skavtsko vzgojo, s katero se bom ukvarjala do leta 2024.

► **Torej boste pri skavtih zagotovo dejavni vsaj še tri leta?**

Da, na državni ravni, vodja lokalnega stega pa ostajam le še to skavtsko leto. Septembra prihodnje leto bom prepustila vodenje super ekipi mladih, ki prihaja za mano. Verjamem, da je dober voditelj tisti, ki zna prepoznati, kdaj mora iti, zato da lahko skupina napreduje brez njega. Prav je, da še drugi dobijo možnost izkusiti stvari, ki sem jih tudi jaz.

► **Vodja lokalnega stega ste že tri leta. Kako delujete, koliko članov imate?**

Trenutno imamo 81 članic in članov, ki jih vodi 12 voditeljev, starih od 20 do 29 let. Lani smo na primer romali na Brezje, organizirali skupni tabor za člane in starše, pripravili razstavo o zadnjih letih delovanja stega ... Ta čas se kljub pandemiji trudimo ohranjati stik z njimi na Zoomu in s pismi, da vedo, da mislimo nanje. Zelo smo veseli, da smo poleti lahko izvedli poletne taborje, ki so bili skoraj st odstotno obiskani, tako da so naši člani po prvi karanteni lahko izkusili skavtstvo in si po dolgem času nadeli skavtski kroj in rutko. Pokrivamo pa celotno Selško dolino, nekaj članov je tudi iz krajev zunaj meja naše občine, npr. iz Švelj, Petrovega Brda. Članstvo se vsako leto povečuje, lepo počasi, toliko kot zmoremo. Na ta način dobimo podporo, da delamo dobro, da nas starši podpirajo, da verjamejo v skavtski način življenja, in to nam res veliko pomeni.

► **Lani ste pri skavtih opravili kar osemsto prostovoljnih ur. Kaj vam daje prostovoljstvo?**

Ljudje, s katerimi delam, mi ogromno dajo. Potrditev mi pomenijo tudi dobri odzivi otrok in mladostnikov, ki so vključeni v naš program, ter njihovih staršev. V prostovoljstvo me žene tudi lastna izkušnja s skavtstvom; v otroških in srednješolskih letih mi je res veliko pomenilo, da so se voditelji ukvarjali z nami, nam posvečali svoj čas. To mi je bilo od nekdaj blizu in mi je sedaj že kar malce samoumevno posvečati čas drugim. Se pa zdaj, ko imam službo, bolj zavedam, kaj pomeni ob tem namenjati čas še prostovoljnemu delu. Prej pa se je to zelo prepletalo z mojim študijem. Doštudirala sem razredni pouk na pedagoški fakulteti, kjer zelo spodbujajo delo z otroki in mladimi.

► **Omenili ste, da skavtstvo posameznika oblikuje za vse življenje ...**

Res je. Skavtski način življenja ti pokaže, kako preživeti prosti čas malo drugače, v naravi, da je pomembno imeti res dobre odnose s prijatelji in družino, da je tre-

ba ceniti vse dobrine, ki jih dobiš – tako materialne kot tudi druge. Pomembni so občutek pripadnosti, vrednote, način razmišljanja ... Skavti smo celostna organizacija, pomembno nam je, da se otroci in mladostniki razvijajo na vseh področjih, in to je tisto, kar me še posebno pritegne. Sama se tudi lažje najdem v določenih situacijah, saj sem pridobila ogromno voditeljskih veščin, ki jih dnevno uporabljam tudi pri šolskem delu z učenci. Morda jih na neki način tudi malo drugače razumem, ker sem toliko let delala z otroki v bolj neformalnem okolju. Pridobljene izkušnje mi pridejo prav tudi pri delu s starši, sodelovanju v timu v šoli, načrtovanju dela ...

► **V obrazložitvi je navedeno, da ste tudi vodja partnerskega projekta s Karitas. S tem je verjetno mišljena dobrodelna tombola?**

Pred tremi leti mi je bilo zaupano, da prevzamem koordinacijo in izvedbo tradicionalne dobrodelne tombole v Železnikih pod okriljem župnijske karitas Železniki. Lani sem koordinacijo predala naprej, letos pa je žal odpadla. Skavtski voditelji in člani pa pri pripravi vsako leto z veseljem priskočijo na pomoč pri izvedbi, pobiranju dobitkov ...

► **Navedeno je tudi, da ste aktivni pri sodelovanju z drugimi strukturami, med drugim v strokovnem svetu za mladinsko dejavnost v železnikih.**

Gre za strokovni svet pod okriljem Javnega zavoda Ratitovec, ki povezuje predstavnike mladinskih organizacij v občini, tudi iz vrst tabornikov, študentov ... Skušamo

sooblikovati mladinske dejavnosti in tudi predlagati občini, katere bi lahko še podprla finančno ali z javnimi pozivi.

► **Se vam zdi, da je prostovoljstvo danes dovolj cenjeno, sploh med mladimi? So pripravljeni delati brezplačno?**

Vedno pravim, da ti prostovoljstvo mora naprej omogočiti domača družina in ti pokazati vrednoto tega. Mene je zelo podpirala, tudi tako, da sem mogoče poleti opravila kakšno študentsko uro manj. Zdi se mi, da so mladi trenutno v precepu med tem, da želijo biti samostojni in skrbeti zase, za kar potrebujejo denar, hkrati pa želijo narediti nekaj tudi brezplačno, potem pa tehtajo, čemu bodo posvetili čas. Vsi mladi si prostovoljstva ne morejo privoščiti, četudi bi si mogoče želeli. Nekatere bi okolica obsojala zaradi takšne usmeritve. Družba je naravnana k materializmu in zdi se mi, da je prostovoljstvo trenutno kar na preizkušnji. Vesela sem, da se sama še sedaj, pri 26 letih, lahko ukvarjam s tem, da imam to možnost in zagnanost, kar je privilegij, ki ni samoumeven.

► **Kljub redni zaposlitvi ste še vedno zelo vpeti v prostovoljstvo. Čemu posvečate prosti čas, kolikor vam ga sploh še ostane? Kaj vas še veseli?**

Precej svoje družbe imam pri skavtih. Ogromno mi pomeni, da se lahko na različne načine družim s prijatelji: ob kavi, kosilu ali pa v hribih. Sedaj z njimi stike ohranjam po telefonu, s sporočili in videoklici. Sicer pa me napolnjujejo predvsem dobri medsebojni odnosi, pa naj bo to kjerkoli – v naravi, doma.

Skavti na daljavo

ZALA PREVC

Skavti smo septembra komaj dobro začeli novo skavtsko leto, ko smo od Združenja slovenskih skavtov že dobili smernice za začasni preklic vseh skavtskih dejavnosti v živo zaradi naraščanja števila ljudi, okuženih z novim koronavirusom. Tako so se naša srečanja zopet preselila v virtualni svet. Naši najmlajši, volčiči, v času karantene opravljajo razne naloge, ki jih dobivajo od svojih voditeljev. Med drugim so v okviru akcije Pošljimo nasmeš napisali pisma, ki bodo poslana v različne domove po Sloveniji in razdeljena starostnikom, da bi jih razveselila in jim dala vedeti, da mislimo nanje. Tudi voditelji čete (skupine skavtov in skavtinj od šestega razreda osnovne šole do prvega letnika srednje šole) z raznimi izzivi skrbijo, da njihovi skavti ne bi povsem izgubili v prejšnjih letih pridobljenih skavtskih veščin, srečujejo pa se tudi prek video klicev. Na ta način so se skupaj spustili že v mnoge debate, utrdili svoje skavtsko znanje, za razvedrilo pa so skupaj tudi zaplesali. Naši popotniki in popotnice (najstarejša skupina) pa ostajajo povezani z vsakotedenskiimi video klici. Med drugim so tako skupaj pekli piškote, gledali film, o njem debatirali in telovadili. Čeprav nam je žal, da se ne moremo videvati v živo, nas je karantena naučila, da se lahko prilagodimo prav vsaki situaciji, če smo le ustvarjalni in si upamo poskusiti nekaj novega. Ker sobotnih dopoldnevov ne moremo preživljati skupaj, se tudi bolj zavedamo, kakšen blagoslov je naša skavtska skupnost in kako hvaležni smo lahko zanjo.

Po požaru potrebujeta nov dom

Tomažu Benedičiču iz Lajš je konec novembra požar uničil hišo, v kateri je živel s sinom. Stekla je akcija zbiranja finančne pomoči za njun novi dom.

ANA ŠUBIC, FOTO: PGD SELCA

Zadnji četrtek v novembru je v Lajšah pogorela hiša, v kateri je bival Tomaž Benedičič skupaj z odraslim sinom. V času požara, ki je izbruhnil v jutranjih urah, ju ni bilo doma, pomoč so poklicali vaščani. Kljub hitri intervenciji, v kateri je sodelovalo 74 gasilcev s 13 vozili iz šestih gasilskih društev, je bila hiša povsem uničena. "Ob našem prihodu je bil požar že polno razvit, pol strehe je že zgorelo, prav tako podstrešje in del pritličja s stopniščem. Dnevna soba in kuhinja sta bili uničeni zaradi pronicanja vode skozi streho med gašenjem," je povedal predsednik PGD Selca Matija Nastran, ki je vodil intervencijo. V njej so 28 gasilcem iz PGD Selca na pomoč priskočili še kolegi iz prostovoljnih gasilskih društev Železniki, Dražgoše, Rudno, Zali Log in Davča ter občinski gasilski poveljnik.

Ob požaru so Benedičiču na pomoč priskočili tudi sovaščani in mu pomagali rešiti iz hiše, kar se je še dalo, nekdanji dni kasneje pa so združili moči v delovni akciji, v kateri so porušili objekt in očistili pogorišče. Na njihovo pomoč lahko po besedah predsednika vaškega odbora Blaža Rihtaršiča računa tudi v primeru gradnje nove hiše, če se bo odločil zanjo.

Na Benedičičevo stisko so se nemudoma odzvali tudi v Dome-lu, kjer je zaposlen. Ponudili so mu stanovanje v Železnikih, ki je v njihovi lasti in je bilo v postopku prodaje. Ker je bilo opremljeno z osnovno opremo, se je lahko skupaj s sinom takoj vselil vanj. V podjetju so mu izplačali tudi solidarnostno

V intervenciji je sodelovalo 74 gasilcev. Kljub njihovem trudu je bila hiša uničena in so jo morali porušiti.

pomoč. Z denarno pomočjo mu bo pomagala tudi občina, je po ogledu pogorišča napovedal župan Anton Luznar.

Škofjeloško območno združenje Rdečega križa je sprožilo akcijo zbiranja finančne pomoči. Kot je pojasnila predsednica njegove krajevne organizacije iz Selc Magda Blaznik, se Benedičič še ni odločil, ali bo zgradil novo hišo ali si bo dom uredil v bloku, v vsakem primeru pa bo potreboval denarno pomoč, saj bodo stroški visoki. Starejša hiša, ki je pogorela, ni bila zavarovana. »Tomaž je proizvodni delavec in tik pred upokojitvijo, sin Matej pa ima službo v čistilnici v Škofji Loki, a samo do konca leta, potem ne ve, kako bo,« je pojasnila Blaznikova in dodala, da bodo skupaj s Tomažem in Matejem hvaležni za vsak prispevek. Nakazila zbira Rdeči križ Slovenije – Območno združenje Škofja Loka (Kidričeva cesta 1, 4220 Škofja Loka) na transakcijskem računu SI56 0700 0000 0187 397 (sklic: 00 243, namen: pomoč Tomažu Benedičiču ob požaru).

Čufar že bližje hišnemu dvigalu

Velik odziv na dobrodelno akcijo za pomoč Aleksandru Čufarju

ANA ŠUBIC

Sekcija Sončki dobrote, ki deluje pod okriljem KUD France Koblar, je konec novembra sprožila dobrodelno akcijo za pomoč fotografskemu mojstru Aleksandru Čufarju, ki zaradi vse večje gibalne oviranosti potrebuje hišno dvigalo. "Po prvih dveh tednih akcije je odziv več kot pričakovan. Odzivajo se ne le podjetja, ampak tudi občani, posamezniki, ki se obračajo na nas – člane Sončkov dobrote, v želji, da bi darovali. Doslej smo zbrali več kot deset tisoč evrov," je zadovoljna članica sekcije Majda Tolar. Veseli so, da so se njihovim prizadevanjem pridružili tudi člani Fotografske zveze Slovenije in župnijska Karitas iz Železnikov. "Vsi želimo le eno, in sicer da bi pomagali našemu sokrajanu Aleksandru. Akcija naj bi potekala še kar nekaj časa. Trenutno zaradi negotovih časov ne moremo

določiti, kdaj naj bi se zaključila," je dodala. Še vedno upajo, da bo namesto novembrskega dobrodelnega dogodka, ki so ga morali odpovedati, spomladi možno izpeljati aktivnost, na kateri bi predstavili akcijo in povedali točen izkupiček. Prispevek je možno nakazati na transakcijski račun KUD France Koblar (SI56 0312 8100 1166 283, s pripisom Za Sončke dobrote). Čufar je tako že korak bližje hišnemu dvigalu. Investicija bo velik finančni zalogaj, ki ga njegova družina ne bo zmogla brez pomoči. Čufar se spopada s sladkorno boleznijo, dodatne zdravstvene težave pa mu povzročata Charcotova artropatija oz. hud zaplet diabetičnega stopala, pri čemer gre za propadanje sklepov in kostnine. Hodi s pomočjo bergel, največjo težavo pa mu predstavlja hoja po stopnicah, ki mu povzroča hude bolečine, poleg tega pa je ob tem zelo negotov. Dvigalo bi mu zelo olajšalo gibanje po hiši in izhode na prosto.

Zaživel je bolj samostojno

Z bivanjem v stanovanju, prilagojenem invalidu, je Aljoša Habjan zelo zadovoljen. Ima tudi pomoč osebne asistentke, poleg tega se je lotil še dokončanja študija.

ANA ŠUBIC

Minevata dobra dva meseca, odkar je tetraplegik Aljoša Habjan zaživel v stanovanju, ki ga je njegova družina s pomočjo sredstev, zbranih v dobrodelnih akcijah, uredila ob domači hiši v Selcih. Stanovanje je prilagojeno potrebam invalida, obsega pa približno sedemdeset kvadratnih metrov v dveh etažah, povezanih z dvigalom. Ko je Aljoša še živel pri starših, se z vozičkom ni mogel sam pomikati po prostorih, saj ni mogel odpreti vrat, dodatno oviro so predstavljali tudi dvignjeni pragovi. Odkar živi na svojem, teh težav nima več, saj se vrata odpirajo na senzor, velika prednost je tudi, da so tla v vseh prostorih v istem nivoju. "Največ pa mi pomeni, da grem lahko kadarkoli ven, prej to ni bilo možno zaradi stopnic. Prav tako lahko sedaj sam umijem roke in zobe, saj se lahko z vozičkom približam umivalniku. Žaluzije in luči upravljam s telefonom. Lahko bi tudi kaj malega skuhal, a se tega še nisem lotil," je povedal Aljoša.

Positivno spremembo je v njegovo življenje prinesla tudi osebna asistentka Manca Blaznik iz Železnikov, ki ga spremlja ob delavnikih med 7. in 15. uro, zaradi česar je bistveno manj odvisen od pomoči domačih. Zjutraj mu pomaga, da se uredi, sledi telovadba in nato zajtrk. V primeru lepega vremena je obvezen sprehod, nato mu asistentka pripravi kosilo. Spodbuja ga, da čim več stvari skuša narediti sam in mu na pomoč priskoči šele, ko res ne zmore več. Za oblačenje in razgibavanje si Aljoša sedaj lahko vzame več časa kot prej, tudi sprehodi so zahvaljujoč vsakodnevni osemurni asistenci lahko daljši. Tudi po vasi se že odpravi z vozičkom na ročni pogon, saj si želi čim bolj okrepiti zgornji del telesa. Ko se utruji, vskoči asistentka. "Trudim se, da sem na vozičku tudi sam aktiven, škoda se mi zdi, da bi se vozil naokoli z elektromotornim vozičkom. Tega uporabljam popoldne, da se za pol ure namestim v stoječ položaj, saj je to koristno za kosti in prekrvavitev," je pojasnil Aljoša.

Z Manco se prej nista poznala. "Vedela sem le, da je delal na bazenu kot reševalec iz vode," je povedala asistentka, ki jo je Aljoša presenetil s svojo motivacijo in voljo. "Res ima veliko željo, da se okrepi, da bo čim več zmožel sam," je dejala.

Leto in pol po nesreči se je Aljoša znova lotil tudi študija kineziologije, vede o gibanju človeškega telesa. Pred kratkim se je začel pripravljati na zadnji izpit, z mentorjem pa se že usklajuje tudi o temi diplomske naloge, v kateri se želi posvetiti aktivnosti tetraplegikov, saj ga to področje zelo zanima. Na računalniško tipkovnico tipka s pomočjo pripomočka, ki ga natakne na dlani, uporablja tudi prilagojeno miško.

V tem času najbolj pogreša obiske in druženja v živo. S prijatelji ostaja v stikih preko Zooma ali videoklicev. "Sedaj, ko

Leto in pol po nesreči se je Aljoša znova lotil študija kineziologije. Čakata ga še zadnji izpit in diploma.

je zgodaj tema, se popoldnevi včasih malo vlečejo. Po navadi mi dela družbo brat ali kdo drug od domačih, sicer pa si čas krajšam s televizijo ali reševanjem križank," je razložil Aljoša, ki še naprej ostaja nasmejan in optimističen. "Saj včasih pride tudi kakšen težek trenutek, vendar me slaba volja ne spremlja dolgo," je še dodal.

Izšle so že sedemnajste Železne niti

Še sredi leta smo računali na največ dvesto petdeset strani, na koncu pa se je nabralo za kar štiristo strani zanimivih vsebin.

RUDI REJC, UREDNIK ZBORNIKA
IN PREDSEDNIK MUZEJSKEGA DRUŠTVA ŽELEZNIKI

Za pripravo 17. številke zbornika Železne niti se je uredniški odbor sestel v februarju. Potem pa je v začetku marca prišel novi koronavirus in kmalu prinesel karanteno. Naše raziskovalno delo se je skoraj ustavilo. Muzeji, knjižnice, zavodi in zgodovinski arhivi so bili zaprti. Prav tako so se ustavile ustne informacije, saj je obiskovanje starejših občanov zaradi varnosti odpadlo. Delo se je nadaljevalo s pomočjo informacijske tehnologije in kasneje "po starem". Na koncu nam je vseeno uspelo. Pred vami je 17. številka zbornika Železne niti, v kateri svoje prispevke predstavlja 34 avtoric in avtorjev.

V letošnji številki lahko po uvodnikih podžupana Mateja Šubica in urednika preberete zgodbo o našem žeblju – tavžentarju, ki jo je zapisal Janez Rihtaršič. Za ta prispevek sta jih kovala z bratom Bojanom. Muzejsko društvo Železniki in Jernej Hudolin predstavljata spomenik talcem v Dolenji vasi in dopisovanje med Nikom Žumrom in arhitektom Jožefom Plečnikom, ki je potekalo še nekaj let po tem, ko je bil spomenik pred sedemdesetimi leti dokončan. Katja Mohorič Bonča je pripravila zapis o podelitvi listine častnega meščana Francetu Koblarju. Irena Prevc Hajdinjak in Marjetka Božičko pišeta o življenjski poti

dveh mož, Filipa Gartnerja in Ivana Prezlja, ki sta zastavila svoji kmetiji za zagon industrije v Železnikih. Stane Korenjak predstavlja duhovnika Jožefa Bevka iz Davče, ki je domnevno zapisal prvi časopisni zapis o smučanju na svetu. Marija Gasser oriše življenjsko pot najstarejše Soričanke Antonije Kemperle.

Vincencij Demšar opisuje dogajanje okrog Cankarjevega bataljona v Rovtu in Martinj Vrhu leta 1941. Marija Gasser pa je pripravila zapis o izgnancih po letu 1945. V zborniku predstavljamo konservatorski pregled Železnikov, ki ga je že pred več kot tridesetimi leti pripravila Ada Bar Janša. Ljudsko arhitekturo soriških vasi nam oriše in v slikah predstavi Mira Omerzel Mirit. Jure Rejec je pripravil zapis o tem, kako je nastala maketa vigenjca, ki si jo lahko ogledate v muzeju. Viko

Na naslovnici je kovana železna okenska mreža, ki je bila nekoč vgrajena v zelo majhno okno kašče. Za fotografiranje jo je prijazno odstopila družina Beguš iz Škofje Loke, hrani pa jo v svojem muzeju v Zgornjih Danjah.

Oblak nam opisuje uporabo orodnih markic v naših delovnih organizacijah, Mojca Ferle pa prikaže zanimivo zgodbo čipkarice Antonije Javh, ki se je dogodila ob prodaji čipk v Ljubljani. Miha Markelj, Boris Jensterle in Andrew D. Hoffman so pripravili pregled "drfaške špraha" ali soriško-danjarske govornice. Katja Mohorič Bonča predstavlja staro igro klinčanje ali binka. Sledi urednikov pregled obletnic letošnjega leta in prispevek Klavdije Kejžar o prejemu občinske plakete ob 50-letnici TD Davča. Bojan Kofler opisuje dva večja krešiča Carabus (*Hygrocarabus*) in Carabus (*Procrustes*).

Jana Kelc opisuje nekdanje življenje v "golcarskih bajtah", Vincencij Demšar pa težave z vodo pri Štulcu v Osojniku. Darja in Tine Štibelj sta zapisala spomine mame Ivanke na življenje nekoč. Anja Čufar nam opiše zgodovino glasbenega festivala Krawal na Jesenovcu. Aleksander Čufar ob prejemu svoje 1000. nagrade oriše svojo fotografsko delo od Kamnika do Bangladeša. Tadeja Šuštar predstavi življenje in delo režiserja Igorja Šmida. Na kulturnih straneh se zvrstijo pesmi Franceta Tuška in Doroteje Jeraj, Katarina Primožič pa predstavi pesmi Jerce Šolar. Primož Šmid je pripravil pregled uspehov učenk in učencev OŠ Železniki v letošnjem letu, Katarina Primožič pa pregled Šolske kronike od leta 1960 do leta 1986. Pregled letošnjih občinskih nagrajencev je pripravil Jože Bogataj. Sledi urednikov pregled izvedenih dvestotih razstav v galeriji muzeja. Katja Mohorič Bonča predstavi letno delo Muzejskega društva Železniki. Na koncu se poslovimo od dveh naših članov Nika Sedeja in Florijana Tavčarja. Na koncu pa je vedno predstavitev avtoric in avtorjev.

Zahvaljujem se avtoricam in avtorjem prispevkov, uredniškemu odboru, Valeriji Trojar za lektoriranje in podjetju Decop za oblikovanje in pripravo za tisk.

Vabljeni k nakupu zbornika in prebiranju dobrih zgodb.

26
let tradicije

26
let tradicije

POGREBNE STORITVE

hipnos d.o.o.

051/ 620-699

**Ob izgubi Vaših najdražjih
Vam priskočimo na pomoč
in Vam v celoti opravimo
kompletno pogrebno
storitev.**

POGREBNE STORITVE, HIPNOS d.o.o., Žlebe 98,
1215 Medvode, P.E. Barletova cesta Preska - Medvode
telefon: 01/ 361 35 89, www.hipnos.si

www.hipnos.si
24-urna dežurna št.: 051 620 699
hipnos@hipnos.si

Zgodbe muzejskih predmetov: Pinja

KATJA MOHORIČ BONČA, MUZEJ ŽELEZNIKI

IME PREDMETA: PINJA, INV. ŠT. ŽE 1132

OPIS PREDMETA

1. material in tehnika: les, sodarski izdelek
2. mere: višina 46 cm, premer spodaj 22 cm, premer zgoraj 19 cm
3. leto prihoda v muzej: 1984

Pinja iz muzejske zbirke je sodarski izdelek, izdelan v Železnikih. Pina, kot rečejo v Železnikih, je izdelana iz dog, obroči so kovinski. Valjasta lesena posoda za izdelavo masla ima zgoraj odprtino, pokrito s pokrovom. Pokrov ima na sredini luknjo za daljšo palico, katere zgornji del gleda iz posode in služi za ročaj. Na spodnji del palice, ki poteka skozi pokrov, je nasajena prav tako okrogla deščica z luknjicami. S premikanjem palice (in preluknjane deščice) navzgor in navzdol se je v posodo vlita smetana spreminjala v maslo.

To je bilo zamudno in dolgotrajno opravilo, ki so ga pogosto opravljala mlajša dekleta. Nekoč mi je muzejska obiskovalka povedala, da ji je mama naložila to delo. Že kar nekaj časa je delala, malo se je že naveličala, "putr" pa še kar ni bil narejen. Ko je mami potarnala, da se je že naveličala, ji je odvrnila, da bo pa še malo naveličana delala. Dokler ne bo narejeno!

Pinja / Foto: Katja Mohorič Bonča

NOVO!

NAROČILA:

041-753-471

zelezne.niti@gmail.com

Dostava v vaš poštni nabiralnik.

Cena zbornika s poštnino je 28 EUR.

Način plačila: nakazilo na TRR račun:

Muzejsko društvo Železniki, Na plavžu 58, Železniki

Št. računa: 03128-1004005667

Odvisno od razmer, ga lahko dobite tudi (25 EUR):

- ZALI LOG, TRGOVINA ŠKULJ
- ŽELEZNIKI: - KNJIŽNICA IVANA TAVČARJA NA ČEŠNJICI
- TRGOVINA VSE DOMAČE (DOLINCA) NA ČEŠNJICI

[info.mdzelezniki](https://www.facebook.com/info.mdzelezniki)

Zaradi varnosti smo zbornik zavili v zaščitni ovoj.

Večer o prof. dr. Antonu Ramovšu

Enajsti Krekov večer smo posvetili geologu, paleontologu, domoljubu prof. dr. Antonu Ramovšu. Prihodnje leto bomo obeleževali deseto obletnico njegove smrti.

ANDREJA R. MEGUŠAR

V Kulturnem društvu dr. Janez Evangelist Krek Selca vsako leto pripravljamo Krekove večere, ki so posvečeni domoznanstvu Selške doline in tudi širše na Loškem. Na god sv. Barbare, zavetnice rudarjev (4. decembra), smo na spletu objavili 11. Krekov večer. Posvetili smo ga svetovno priznanemu geologu, paleontologu, domoljubu prof. dr. Antonu Ramovšu, častnemu občanu občine Železniki, ki je bil rojen v Dolenji vasi in mu je bila sv. Barbara kot geologu zelo blizu. Dr. Ramovš je eden tistih slovenskih znanstvenikov, ki so potrditev za svoje raziskave in delo dobili tudi na svetovnem nivoju. Na Slovenskem sodi med najbolj spoštovane profesorje na področju geologije in paleontologije. Ob obletnici njegove smrti bo prihodnje leto potekalo več dogodkov, tokrat pa je bil dogodek organiziran kot uvod v predstavitev njegovega raziskovalnega dela na Loškem. Pri pogovoru sta sodelovala magister geoloških znanosti Matija Križnar, zaposlen v Prirodoslovnem muzeju Slovenije, in Alojzij Pavel Florjančič, ki se je upokojil kot geolog raziskovalec pri Rudniku urana Žirovski Vrh.

V pogovoru sta nam osvetlila profesorjevo življenje in raziskovalno delo. Ob različnih priložnostih so se tudi srečali, tako da sta razkrila tudi zanimive utrinke iz njegovega življenja. Na spoštovanega rojaka smo ponosni in hvale-

žni za njegove raziskave na Loškem in v Selški dolini. Njegova dela nimajo samo znanstvene vrednosti, ampak je profesor s svojimi deli ohranjal tudi kulturno dediščino krajine. Še posebej pa cenimo njegovo navezanost na rodno Dolenjo vas in njegovo Miklavško goro. V imenu našega KD dr. J. Ev. Krek Selca in Zveze kulturnih društev Škofja Loka se gostoma zahvaljujemo za sodelovanje. Posnetek pogovora je dostopen na facebook.com/KDJanezEvangelistKrek.

Alojzij Pavel Florjančič je o dr. Ramovšu na Loškem povedal: "Ločani se moramo prof. dr. Antonu Ramovšu zahvaliti, da imamo geološko najbolj raziskano ozemlje na Slovenskem. O tem priča šest vodnikov po loškem ozemlju in več kot petdeset prispevkov o geološki sestavi tal, o fosilih, mineralih, kamninah, rudnikih, kamnolomih, apnenicah, kamnitih izdelkih, zgradbah, kamnosekih, kulturnih spomenikih, ki jih je leto za letom od leta 1954 pa vse do leta 2000 objavljaval v zborniku Loški razgledi. V Škofji Loki in Železnikih je uredil geološki zbirki. Sodeloval je pri obnovi cerkve in bližnje kapelice na sv. Miklavžu in prestavitvi kapelice v rodni Dolenji vasi. Leta 2003 je Loškemu muzeju podaril obsežno dragoceno paleontološko zbirko, Knjižnici Ivana Tavčarja več tisoč knjižnih enot strokovnega gradiva, škofjeloški enoti Zgodovinskega arhiva Ljubljana pa različno dokumentarno gradivo in korespondenco s strokovnjaki ter raziskovalnimi institucijami z vsega sveta. Ta loška triperesna Trnuljčica še vedno čaka na svojega princa! Šele leta 2006 sem iz intervjuja v Železnih niti izvedel o njegovi prisilni mobilizaciji v nemško vojsko. Z veliko voljo in vztrajnostjo se mu je kljub močnemu oviranju uspelo zavihetati na slovenski geološki Olimp. Iz intervjuja pa sem dojel, zakaj ni mogel postati še redni član Slovenske akademije znanosti in umetnosti, čeprav je tja zanesljivo sodil in bil zanjo tudi aspirant v razredu za matematične, fizikalne, kemijske in tehniške vede. Prihodnje leto je priložnost, da se na Loškem in Slovenskem posvetimo Selčanu, Ločanu in Slovencu Antonu Ra-

Prof. dr. Anton Ramovš / Foto: posnetek zaslona

movšu in njegovi duhovni in materialni dediščini."

Matija Križnar pa je o Ramovševem strokovnem delu povedal: "Že hiter pregled bibliografije prof. dr. Antona Ramovša nam pokaže na njegovo veliko poznavanje geološke zgradbe in paleontološke dediščine Slovenije. Svoje doktorsko delo je opravil prav na terenu Škofjeloškega in Polhograjskega hribovja, kjer je raziskal zgornje permske plasti in njihove fosile. Tako se je posvetil paleozojskim fosilom, ki jih je raziskoval po celotni Sloveniji, največ pa v Karavankah. Prav po tem gorovju je dr. Ramovš poimenoval tudi rod ramenonožcev Karavankina, katerih primerke je našel v okolici Jesenic in Tržiča. Svoje znanje je redno izpopolnjeval v Nemčiji, Avstriji, Angliji, na Poljskem in drugod. Svoje paleontološko znanje je redno predajal mnogim slovenskim geologom, biologom in geografom, kjer je bil mentor mnogim od njih. Veliko čast in hkrati priznanje so dr. Antonu Ramovšu izkazali tudi njegovi tuji kolegi, ki so po njem poimenovali nekatere fosile, kot so družina ramenonožcev Ramovsinidae, rod školjk Antonella, rod ramenonožcev Ramovsina ter nekatere vrste. Dr. Ramovš je svoje geološko znanje nadgrajeval tudi z raziskovanjem okrasnih (in uporabnih) kamnin in slapov na Slovenskem. Bil je izjemno produktiven pisec in tudi urednik nekaterih naravoslovnih publikacij."

Gosta večera mag. Matija Križnar in Alojzij Pavel Florjančič / Foto: posnetek zaslona

Tudi na daljavo nam gre dobro

Tako v pogovoru pove Škofjeločan Jan Pišek, novi učitelj kitare v oddelku Glasbene šole Škofja Loka v Železnikih.

IGOR KAVČIČ

► Namesto skrbi, da bi zapadli sneg nekoliko oteževal vašo vožnjo v Železnike, je v teh časih bolj treba paziti, da dobro deluje spletna povezava z učencem. Čudni časi, mar ne?

Da, časi so precej čudni. Kljub temu imajo tudi svoje prednosti in ena izmed njih je zagotovo ta, da ni treba razmišljati o snegu na cesti. (smeh) S povezavami za zdaj tudi ni bilo večjih težav, prav tako pa se mi zdi, da je za učence pouk na daljavo na neki način manj stresen – sploh za tiste, ki se v Železnike vozijo iz bolj oddaljenih krajev. Zanimivo je tudi to, da mi, odkar se je začel pouk na daljavo, še niti eden od učencev ni odpovedal ure.

► Kljub vsemu je letošnje leto za vas posebno – začeli ste svojo pedagoško kariero, v Glasbeni šoli Škofja Loka ste prevzeli oddelk kitare v Železnikih in v septembru že začeli poučevati. Bova to zapisala pod lepe spomine?

September definitivno spada med lepe spomine! Začetek šolskega leta je potekal še v živo, tako da sem učence lahko spoznal osebno, kar se mi zdi pomembno – sploh zdaj, ko pouk poteka na daljavo. Prvi vtisi so super. Imam deset učenek in učencev, osem sem jih prevzel od prejšnjega učitelja Janeza Goloba, dva pa sta kitaro začela igrati letos. Vsi so prijetni, bistri, sposobni in večinoma zelo motivirani. Tudi na ure so vedno dobro pripravljene.

► Ste ob tem pomislili tudi na lastna šolska leta?

Seveda sem. Zdi se mi, da nanje pomislim vsakič, ko učim. Sam sem se začel učiti kitaro pri Denisu Kokalju in čas, ki sem ga preživel kot učenec na nižji glasbeni šoli, močno vpliva na to, kako zdaj sam učim. Od tega, kako razporediti uro, pa do tega, kako učiti tehniko, note na kitari in podobno. Prav tako me veseli, da smo z učitelji kitare, ki so me včasih poslušali, kako "fušam", sedaj so delavci. (smeh)

► Kdo je vas navdušil za glasbo, še posebno za kitaro?

Mislím, da je to navdušenje prišlo z več strani. Zagotovo sta za to najbolj za-

Letos septembra je pouk potekal še v živo: učitelj Jan Pišek na uri s Tiso Gaser.

/ Foto: osebni arhiv

služni stara mama, s katero sva veliko prepevala, ko sem se pri njej pazil, in pa mami, ki je tudi sama igrala harmoniko v Glasbeni šoli Škofja Loka in kasneje pela v pevskem zboru. Prav za kitaro sem se verjetno odločil tudi zaradi dveh starejših bratov, ki sta oba navdušenca nad rokom in metalom, kjer je kitara na neki način najbolj izpostavljen instrument.

► Ste sami kdaj igrali v kakšni glasbeni skupini in koliko sami podpirate to, da otroci igrajo tudi popularno narodno-zabavno, rokovsko ali kakšno drugo glasbo?

Kot najstnik sem igral v nekaj "garažnih" bendih, vendar iz tega nikoli ni nastalo nič resnega. Sam absolutno podpiram, da učenci igrajo glasbo, ki jih zanima. Zdi se mi, da je to zelo pomembno, saj na neki način zagotovi oziroma izboljša možnosti, da se bodo glasbi posvečali tudi potem, ko bodo zaključili nižjo glasbeno šolo.

► V letih na škofjeloški glasbeni šoli ste se udeleževali tudi tekmovanj za mlade kitariste, med drugim enega večjih v Murski Soboti. Zakaj se vam

zdi dobro znanje preizkusiti tudi na ta način?

Tekmovanja so super stvar v več pogledih. Učencem lahko nudijo dodatno motivacijo za vajo in jih spodbudijo, da program, ki ga igrajo, izdelajo bolj, kot bi ga sicer. Intenzivne priprave na tekmovanja pomenijo več nastopov ter več ur in so dober način za hiter napredek. Seveda pa lahko tekmovanja pri učencih povzročijo tudi frustracije, zato je pomembno, da se jih udeležijo iz pravih razlogov. Mene so recimo tekmovanja prisilila, da sem sploh kaj vadil – samo tega raje ne napišite, da učenci ne bodo rekli, češ njih pa priganjam, naj vadijo. (smeh)

► Čeprav učenja po spletu ne gre ravnó hvaliti, pa vendarle ta omogoča učenje na daljavo. Kako ste se znašli pri tem tako vi kot vaši učenci?

Menim, da se dobro znajdemo. Pouk poteka s pomočjo aplikacije Zoom, urnik pa je ostal takšen, kot je bil na začetku šolskega leta. Učenci so take vrste pouka vajeni že od lani, sam pa sem se tudi že nekako privadil na tak način.

Ustvarjamo za dober namen

V sekciji Štrence bomo še naprej ustvarjale punčke iz cunj ter otroške copatke in ropotulje.

MAJDA GORTNAR, VODJA SEKCIJE

Štrence smo vedra ekipa prostovoljk v okviru Društva upokojencev (DU) Železniki, ki nas povezujejo ročna dela – kvačkarnje in pletenje, v zadnjem času pa tudi šivanje. V času, ko je bilo to še mogoče, smo se vsak teden srečevale v prostorih DU na Češnjici, zdaj pa ustvarjamo vsaka v zavetju svojega doma ter si delimo nasvete in fotografije izdelkov prek telefona. Vsi naši izdelki pa nastanejo za dober namen.

Že dve leti pletemo in kvačkamo copatke za novorojenčke, ki jih nato patronažna sestra ob prvem obisku podari mladim mamicam iz občine Železniki. V tem času je nastalo kar devdeset parov copatkov. Nato smo se pridružile vseslovenski akciji kvačkanja hobotnic za nedonošenčke. Letos smo se lotile tudi kvačkanja otroških ropotuljic z enakim namenom kot copatk. Z veseljem smo se odzvale tudi na prijazno prošnjo vrtca za projekt medgeneracijskega sodelovanja. Pridno smo se lotile kvačkanja in pletenja. Izpod naših prstov je nastalo 36 kompletov oblačil za njihove dojenčke – igrače. Otroci so jih bili zelo

Punčke iz cunj so lahko čudovito darilo.

veseli in so nam v zahvalo pripravili nastop s petjem, plesom in čajanko, za popotnico pa smo dobile tudi njihove risbice. Upokojenke DU Kanal ob Soči so nas lani povabile na razstavo ročnih del. Med drugim so našo pozornost pritegnile ročno izdelane punčke iz cunj. Všeč nam je bila ideja, da izdeláš punčko in tako rešiš življenje enega otroka, saj denar za punčko omogoči cepivo proti šestim nalezljivim boleznim. Tam se je rodila ideja, da se tudi mi pridružimo vseslovenskemu Unicefovemu projektu. Tako smo se v predkoronskih časih začele dobivati ob petkih in ustvarjati punčke iz cunj. Izdelava pa je vse prej kot enostavna, zato smo se povezale tudi z društvom Lipa iz Domžal. Tam se z izdelovanjem punčk ukvarjajo že 15 let in so nam z veseljem podelile svoje izkušnje. Punčke so vsaka zase unikat, vanje je vloženo več kot dvajset ur prostovoljnega dela, največji izziv pa predstavlja poslikava obraza – ta namreč našim punčkam doda življenjsko noto. Zelo smo zadovoljne, da nam je letos uspelo izdelati šestdeset punčk pa tudi kakšnega fantka. Še bolj pa nas veseli in motivira, da smo oddale v posvojitev že kar štirideset punčk, ki so dobile nov dom. Najbolj se punčk razveselijo starejši, saj jih spominjajo na otroška leta. Mnoge punčke so našle dom tudi v domovih starejših občanov. Prav vsaka punčka, ki jo izdelamo, nas zelo osreči z mislijo, da smo tako rešile življenje enega otroka. Za donacijo dvajset evrov, kolikor stane cepljenje enega otroka, prejmete ročno izdelano punčko. Vsaka posvojena punčka razveseli tri osebe – izdelovalko, posvojitelja in otroka. Prišli so prazniki obdarovanj in Unicefove punčke iz cunj so lahko čudovito darilo. Naše punčke so na voljo v trgovini Vse domače na Češnjici, lahko pa jih dobite tudi v knjižnici v Železnikih ali v Škofji Loki. Za prihodnje leto imamo v načrtu še naprej izdelovati punčke iz cunj, kvačkati otroške copatke z novimi detajli in ustvarjati otroške ropotuljice. Morda pa se nam utrne še kakšna nova ideja. Prostovoljke in prostovoljce, ki jih veselijo ročna dela, vabimo, da se nam pridružijo. Želimo si, da bi skupaj ustvarjali za otroke, za ljudi okoli nas!

Mizarstvo „Božo“

**POSREDNIŠTVO PRI PRODAJI
BARV ZA LES PROIZVAJALCA**

**IMPREGNACIJE ZA LESENE KONSTRUKCIJE
UNIVERZALNE IN DEBELOSLOJNE LAZURE ZA LES**

**POKLIČITE NA TEL. 041 697 465
IN SE PREPRIČAJTE**

**Vsem poslovnim partnerjem in krajanom
voščimo vesele božične praznike ter srečno
in zdravo novo leto.**

Božo Prezelj, s. p.

Podporezen 6, 4228 Železniki
info@mizarstvo-bozo.si, bozo.prezelj@siol.net
04 519 90 90, 041 697 465

www.mizarstvo-bozo.si

Pohodniški dnevnik

Na Osnovni šoli Železniki učence spodbujajo h gibanju v naravi in spoznavanju okoliških hribov.

ANA ŠUBIC

Učiteljica Irma Prevc in Andraž Pfajfar sta v sodelovanju z OŠ Železniki, Planinskim društvom za Selško dolino in Javnim zavodom Ratitovec (JZR) pripravila Pohodniški dnevnik. Pri učencih želijo še dodatno spodbuditi športno udejstvovanje in gibanje v naravi, namen dnevnika pa je tudi povezovanje družine in spoznavanje okoliških hribov. V knjižici je zbranih in na kratko opisanih štirinajst vrhov. "Ideja za pohodniški dnevnik je nastala pri meni doma, ko smo bili prvič omejeni na meje občine," je pojasnila Irma Prevc, ki se je z možem že takrat odločila, da z dekletki osvojijo hribovce okrog doline in da naredita družinsko knjižico. "Zdela se nama je dobra priložnost za spoznavanje naših lepih krajev, predvsem pa za zavedanje, da se ni treba peljati daleč in že lahko uživaš

v naravi. Potem pa sem razmišljala, da bi bilo vse skupaj zelo zanimivo še dodatno razviti in ponuditi družinam oz. učencem na naši šoli, kjer so me pri ideji podprli. K sodelovanju sem povabila še sodelavca Andraža, s katerim sva nato še dodelala idejo in napisala tekst. Mohor Prevc pa je knjižico lično oz. zelo atraktivno oblikoval," je razložila Prevcčeva. Šolarjem in vrtčevskim otrokom so razdelili že okrog štiristo knjižic, seveda pa jih je še vedno možno dobiti. "Akcija je zelo zaživela in družine so se z veseljem lotile osvajanja hribov. Mislim, da so marsikomu spodbuda, da se odpravijo na izlet, in tudi ideja, ko ne vedo, kam bi se odpravili. Odzivi so pozitivni, predvsem da je otrokom knjižica v motivacijo in starši potrebujejo manj spodbude, da se odpravijo na pohod," je dodala Irma Prevc. Večina predlaganih hribov je v občini Železniki oz. njeni bli-

V knjižici je zbranih in na kratko opisanih štirinajst vrhov.

žnji okolici, npr. Lubnik in Križna Gora. Najvišji je Ratitovec, najnižji pa Hujska. V knjižici je prostor še za pet hribov, ki jih lahko udeleženci po lastni izbiri vpišejo sami. Sodelovanje ni časovno omejeno, bo pa mnogim uspelo štirinajst vrhov obiskati že do konca šolskega leta. Za tiste, ki bodo osvojili vse vrhove, bo JZR priskrbel nagrade.

Planinsko društvo za Selško dolino Železniki želi vsem svojim članom in obiskovalcem Ratitovca rečno novo leto 2021.

Krekova koča na Ratitovcu bo ponovno odprta takoj, ko bodo epidemiološke razmere to dovoljevale. Za leto 2021 bo ob koncu leta izšla brošura Akcije – pohodi in izleti 2021. V njej bo predstavljen program dela društva od januarja do decembra 2021. Žal ga bomo vsaj na začetku leta izvajali le v obsegu, ki ga bodo dovoljevale epidemiološke razmere.

Taborniški Fotocheck-19

Fotoorientacija + checkpoint + covid-19 = Fotocheck-19

LAURA RANT, FOTO: LUKA KAVČIČ

Konec oktobra, v času šolskih počitnic, se taborniki Rodu zelene sreče (RZS) navadno odpravimo na jesenovanje. Tokrat nam je virus prekrizal načrte, zato smo "na daljavo" staknili glave in tuhtali toliko časa, da se je rodil Fotocheck-19. Tekmovanje je bilo namenjeno aktivnemu in zabavnemu preživljanju prostega časa in se je izvajalo v skladu z vsemi aktualnimi ukrepi v krogu članov istega gospodinjstva.

Fotocheck-19 je sestavljalo veliko nalog različnega tipa, ki so jih tekmovalci izbrali po svoji presoji. Za osnovo pa sta bila fotoorientacija po različnih krajih v Selški dolini ter igra checkpoint. Poleg tega pa smo tekmovanje še dnevno začinili z dodatnimi izzivi ali namigi.

Fotoorientacija je vrsta orientiranja po okolici s pomočjo fotografij območja, po katerem se gibamo. Na posnetkih so po nava-

Izobražujejo se na daljavo

Izobraževanje na daljavo na Osnovni šoli Železniki po besedah ravnatelja Franca Ranta poteka nemoteno. Učenje temelji na uporabi spletnih učilnic Arnes, učitelji pa pouk pogosto izvajajo z videokonferencami preko sistema Zoom. "Nekaj težav smo imeli le prva dva dneva, ker Arnes še ni bil povsem pripravljen na tak obseg uporabe svojih storitev. Zdaj je največja težava, da se nekateri učenci izogibajo sodelovanju pri pouku na daljavo in so praktično nedosegljivi. Zavedamo se, da učenci delajo v zelo različnih razmerah, nekateri v zelo slabih. Tem skušamo pomagati, zato smo jim posodili več kot trideset svojih računalnikov, nekateri pa so jih prejeli v dar od drugih občanov. Najnujnejšim potrebam po računalniški opremi je tako zadoščeno. Žal pa na odnos do dela nekaterih učencev nimamo takega vpliva, kot bi ga želeli," je povedal Rant. Skladno z navodili ministrstva za izobraževanje so tudi na OŠ Železniki omogočili brezplačne tople obroke za učence in dijake, ki so upravičeni do subvencionirane prehrane. Trenutno vsak dan oddajo pet kosil. V vrtcih še naprej izvajajo le nujno varstvo. V Vrtcu Železniki je bilo pretekli teden 54 otrok v devetih skupinah; podobno je v tem tednu. Število vključenih otrok se postopoma povečuje tudi v Antonovem vrtcu. Če jih je bilo po 9. novembru šest, jih je v tem tednu že trinajst.

V fotoorientaciji se lahko za zabavo preizkusite tudi bralci Ratitovških obzorij in poiščete eno od na tekmovalju iskanih točk.

di približani predmeti ali pa izrezani delčki celotne fotografije. Kot dokaz, da smo našli iskano točko, jo fotografiramo. Lov za fotografijami je tekmovalce pripeljal do različnih lokalnih zanimivosti ali pa lepega razgleda, ki so bili v poznem oktobrskem vremenu gotovo prava paša za oči in zvedavega duha. Checkpoint pa je igra, kjer se pričakuje, da tekmovalci včasih razmišljajo tudi izven okvirjev (ali kakor bi angleško temu rekli "out of the box"). Spopadli so se z dolgim seznamom zabavnih izzivov, ki so jih morali izbrati po svoji presoji ter opraviti. Nekatere izzive so lahko opravili v udobju svojega doma, spet za druge so se morali odpraviti po prelepi Selški dolini. Izzivi so bili točkovani glede na težavnost.

Zelo smo bili veseli velikega in pozitivnega odziva. Ocenjevalci so prejeli skoraj pet tisoč fotografij. Tekmovalo je 15 ekip, kar pomeni 56 sodelujočih vseh starosti. Zanimivo je, da je kar šestdeset odstotkov ekip imelo vsaj enega člana, ki je bil mlajši od deset let. Vse ekipe so se zelo potrudile in se pri tem neizmerno zabavale, kar je bil naš glavni namen. Z zavirljivo prednostjo se je na prvo mesto povzpela ekipa A z le, ki si je priborila 1810 točk. Drugo mesto je prišlo v roke ekipe MIDVA, bron pa si je zaslužila ekipa Srčki. Zmagovalne ekipe bodo nagrajene z lepimi nagradami, ki so nam jih omogočili sponzorji tekmovalja. Vse ekipe pa bodo za sodelovanje prejele tudi bombažno vrečko RZS. Podrobnejše informacije o tekmovalju, rezultatih in nagradah najdete na naši spletni in FB-strani.

Mamicam čestitamo!

Rodile so: Andreja Mohorič iz Železnikov Žiga, Katarina Gasser iz Potoka Rubena, Milena Potočnik iz Selc Tamaro, Katja Rihtaršič iz Lajš Bineta, Ana Golja iz Spodnjih Danj Aljo, Jelka Šuštar iz Davče Lovra, Klara Leben Kušar iz Selc Nolo, Špela Vrhunc iz Selc Adelino, Katja Uranjek iz Selc Miha, Mojca Fajfar iz Spodnje Sorice Oto, Barbara Podrekar iz Selc Emo, Andreja Bekš iz Železnikov Zarjo, Sandra Kavčič iz Železnikov Zalo, Silviya Gortnar iz Dolenje vasi Matevža in Špela Nastran iz Selc Nejo.

Podatke smo s privoljenjem staršev zbrali na podlagi vlog za dodelitev prispevka ob rojstvu otroka. Seznam vseh novorojencev je tako lahko še daljši, čestitke in dobre želje pa izrekamo tudi mamicam, katerih imena tu niso zapisana.

Martina Logar, svetovalka za družbene dejavnosti, Občina Železniki

Lovci končujemo dela v loviščih

Lovci Selške doline smo tudi v tem letu v naša lovišča z veseljem vložili veliko svojega truda in časa.

ANTON GLOBOČNIK

Spoštovani bralke in bralci Ratitovških obzorij!
Zima je pred vrati in padel je prvi sneg. Lovci zaključujemo načrtovana dela v loviščih. Trenutno je najpomembnejše za-
laganje krmišč za divjad z zimsko krmo.

Zaradi omejitev širitve novega koronavirusa žal nismo mogli izvajati skupinskih lovov, kakor smo načrtovali. Za uspešen potek skupinskega lova je namreč ključnega pomena, da se pred lovom lovci zberemo, vodja lova pa da navodila, kako, kje in kdaj bo lov potekal. Ker so v trenutni situaciji takšna zborovanja prepovedana, je organizacija skupinskih lovov praktično nemogoča. Zato lovci lov opravljamo le individualno. Kljub temu upamo, da nam bo uspelo doseči načrtovane odvzeme divjadi iz lovišč.

Tudi v tem letu smo v naša lovišča z veseljem vložili veliko svojega truda in časa. Z rezultati smo zadovoljni, seveda pa nam ne bi uspelo brez vas. Prebivalcem naših lovišč se zahvaljujemo za podporo in dobro sodelovanje v letošnjem letu.

Lovska preža

Upamo, da se v prihodnjem letu vidimo pogosteje, in si želimo, da se z vami malo podružimo.

Ker vas trenutno ne moremo povabiti v svoje lovske domove, se nam lahko oglasite po elektronskih poštah kontaktnih oseb posameznih lovskih družin (LD):

- LD Železniki: simon.tolar@amis.net,
- LD Sorica: brane.tavcar@gmail.com,
- LD Selca: groga.cencic@solchem.si.

Želimo vam vesele praznike!

Vse lepo v letu

2021

Želimo vam polno neizmerljivih trenutkov.

LOTRIČ METROLOGY

MI MERIMO. VI RASTETE.

www.lotric.si

JZR v jesensko-zimskem času epidemije

Marca smo prvič v letošnjem letu zaprli vse svoje objekte in ustavili dejavnosti. Žal se je to že čez dobre pol leta ponovilo.

JAVNI ZAVOD RATITOVEC

Oktobra smo zopet zaprli in ustavili vse dejavnosti v Javnem zavodu Ratitovec (JZR). Razlog je ponovna epidemija oz. hitro širjenje okužb s koronavirusom. Po vladnih navodilih smo najprej zaprli oba bifeja, sledil je plavalni bazen, športna dvorana, muzej in TIC. Tako kot spomladi nismo vedeli, kdaj bomo lahko ponovno zagnali dejavnosti, smo tudi sedaj v veliki negotovosti in v celoti odvisni od umirjanja razmer. Lahko samo čakamo, kdaj se bodo razmere toliko umirile, da bomo lahko začeli delo in vam ponovno ponudili svoje storitve.

DEVETE IGRE JZR

Vsako leto nam je jesenske Igre JZR krojilo vreme, tokrat pa nam je dodatno zagodel še koronavirus. Že tako okrnjene igre, ker niso bile dovoljenje skupinske igre oz. tekmovanja, nam je tokrat ustavil zloglasni virus. Sedaj čakamo, da se zadeve umirijo in da igre nadaljujemo ali jih dokončno odpovemo. Trenutno v seštevku točkovanja za najboljšega posameznika vodi Miran Šturm, v borbi za najboljši kraj pa Železniki zahod. Kljub vsemu si še vedno želimo izpeljati vsaj pet disciplin v tem letu, in sicer turnir v namiznem tenisu, namiznem nogometu, badmintonu, taroku, pikadu dvojic, balinčkanju in prostih metih. Upamo,

Park pri davškem mostu z novimi ovirami

da se zadeve sprostijo do te mere, da bi čim več od tega lahko izpeljali.

PROJEKT INTERAKTIVNO SODOBNO

Konec septembra smo oddali prijavo na 7. javni poziv za izbor operacij za izvajanje Strategije lokalnega razvoja LAS loškega pogorja v programskem obdobju 2014–2020 in v tem času čakamo na rezultate uspešnosti prijave. Kot vodilni partner smo prijavili projekt z naslovom Interaktivno sodobno. Poleg Javnega zavoda Ratitovec, ki je vodilni partner, sodelujejo še Občina Žiri, Muzejsko društvo Žiri in

Razvojna agencija Sora. Namen projekta je postaviti zbirko sodobne športne zgodovine v Železnikih in predstaviti domače olimpijce. Postavili bomo tudi olimpijski kažipot in panoje s predstavitvijo domačih olimpijcev ter digitalno in z zbornikom zajeli celotno zgodovino športnega dogajanja v Selški dolini. Celotni projekt je vreden 97 tisoč evrov, od tega bo sofinanciranega s strani EKSRP 71 tisoč evrov. Delež Javnega zavoda Ratitovec je 56 tisoč evrov, od tega sofinancirano 42 tisoč evrov in 14 tisoč sredstev JZR.

OB STOLETNICI RAPALSKÉ POGODBE PRIDOBILI NOVE OVIRE

Dne 12. novembra je minilo sto let od podpisa Rapalske pogodbe. Leta 1920 sta Kraljevina SHS in Kraljevina Italija v mestu Rapallo podpisali mirovno pogodbo, s katero sta določili mejo med državama, s čimer je bila tretjina slovenskega etničnega ozemlja in del Dalmacije dodeljena Italiji, ki je v zameno priznala Kraljevino SHS. Nekaj dni pred 100. obletnico podpisa je park pri davškem mostu, ki ponazarja takratni čas, dobil novo pridobitev: pet betonskih ovir. V parku je bila doslej že postavljena ena taka ovira, kakršne so nekoč stale na tem mestu. Gregor Habjan se je z Občino Tržič, ki ima teh ovir še veliko, dogovoril, da nam jih pet podarijo in z njimi obogatimo park.

Športna dvorana s parkom

V pričakovanju nove zimske sezone

Tako na Soriški planini kot tudi na smučišču Rudno upajo, da se bodo epidemiološke razmere umirile in da bodo kmalu lahko začeli novo sezono.

ANA ŠUBIC, FOTO: GORAZD KAVČIČ

Podobno kot na drugih smučiščih se tudi na Soriški planini in Rudnem pripravljajo na novo zimsko sezono; kdaj se bo začela, pa v trenutnih epidemioloških razmerah ostaja neznanika. "Glede obratovanja trenutno nismo omejeni, saj prepoved obratovanja naprav ne velja za vlečnice in sedežnice, temveč samo za zaprte žičniške naprave. Sedaj čakamo na vremenski razvoj v naslednjih dneh ter nadaljujemo urejanje smučišča in priprave na odprtje. Po besedah ministra za infrastrukturo je trenuten zagon naprav tako odvisen od presoje upravljavca. Verjetno bomo naprave odprli, ko se bo epidemiološka situacija izboljšala in bo odpravljena prepoved prehajanja občin vsaj za gorenjsko regijo," je pojasnila direktorica Turističnega centra Soriška planina Polona Golija.

Minulo soboto so končali predprodajo vozovnic, na katero pa je zelo vplivala negotovost glede zagona smučišč. "V predprodaji smo prodali zelo malo vozovnic, predvsem na račun negotovih razmer, saj ljudje ne vedo, ali bodo lahko smučali, kako bo, če se med sezono spremenijo ukrepi ..." je razložila. V pripravah na novo sezono so izvedli redna vzdrževanja in tehnične preglede, uredili zgornji del proge Slatnik (mulčanje, zatravitev) in obnovili varnostno linijo na dvosedežnici Lajnar. "Uvedli smo tudi spletno prodajo vozovnic, ki nam bo ob začetku obratovanja omogočila varen nakup in zmanjšanje vrst na blagajnah, glede na situacijo s koronavirusom pa bomo uvedli tudi drugačen način dela v gostinskih lokalih, ko bo obratovanje mogoče," je napovedala Golijeva. V normalnih razmerah bi bilo v tem času na Soriški planini že precej živahno. "Za božično-novoletne praznike smo imeli kapacitete polno rezervirane že konec poletja, prav tako imamo že skoraj polno zasedene zimske počitnice. Že pretekli konec tedna bi bil penzion Lajnar poln, če bi bilo možno obratovanje. Tako pa pač čakamo in rezervacije predstavljamo na druge termine," je še pojasnila.

Na Rudnem so pred novo sezono posodobili sistem zasneževanja. Na koroškem smučišču Ivarčko Ošven, ki ne obratuje več, so kupili rabljeno, a dobro ohranjeno opremo: pet snežnih topov in devet "žiraf". "Tri dosedanje topove smo ohranili, tako da jih imamo skupaj osem, prav tako imamo od prej še dve 'žirafi'. Opreme za zasneževanje imamo dovolj, velika prednost pa je, da sedaj ne bomo imeli več toliko dela s predstavljanjem topov, saj bodo lahko celo zimo stali na istem mestu. Kupili smo tudi štiri nosilce oz. stebre za topove, da jih lahko dvignemo na višino pet metrov, zaradi česar je sneg kvalitetnejši, poleg tega je njegova izdelava v mejnih pogojih lažja. Smučarji so tudi varnejši, saj je top na višini. Tri nosilce smo že namestili, enega pa bomo v prihodnji sezoni," je razložil predsednik Športnega društva Buldožerji Mirko Gartner.

Na smučišču Rudno imajo več novih pridobitev, med drugim so posodobili sistem zasneževanja.

Ob mali vlečnici v otroškem parku so postavili novo razsvetljavo. "Poleg tega smo v celoti prenovili prostor v brunarici, kjer sta prodajalna vozovnic in kuhinja. Obnovo sta s svojimi izdelki sponzorirali podjetji Alples in Viniles," je dodal.

Tudi na Rudnem nadaljujejo urejanje smučišča, a kot pravijo, začetek sezone ni odvisen le od njihovega dela in vremenskih razmer, pač pa tudi od epidemioloških razmer. Tako tudi še niso začeli zbirati prijav na skupinske tečaje za otroke, saj trenutno niso izvedljivi, prav tako so ustavili program alpske šole. Kot pravi Gartner, sedaj čakajo na izboljšanje epidemiološke slike in jasna navodila vlade.

Plavalni klub Ratitovec Železniki

V novo sezono smo vstopili z velikim zanosom. Naši mladi plavalci so oktobra uspešno nastopili na državnem prvenstvu. Aktivnosti bomo nadaljevali po sprostitvi ukrepov. Naš cilj je v bazen privabiti čim več otrok in tudi odraslih.

BOJAN FAJFAR IN SONJA ČENČIČ,
FOTO: **ANDRAŽ VALCL**

V novo sezono 2020/2021, ki se je začela septembra, smo z velikim zanosom vstopili tudi v Plavalnem klubu Ratitovec Železniki. Pripravili smo plan dela z večjim številom tečajev kot predhodno leto. Želimo, da se čim več otrok nauči plavati oz. da odpravijo strah pred vodo. To nam uspeva z učitelji plavanja s strokovno izobrazbo.

Na plavalnih tečajih in v plavalni šoli se plavalci učijo privajanja na vodo in tehnik plavanja. Pomembno je, da otroka ne silimo v vodo, temveč da se v njej igra in se s pomočjo igre postopoma prilagaja na vodo. Plavalni tečaji so deseturni, plavalna šola pa poteka dvakrat tedensko skozi celotno šolsko leto. Zanimanje za plavalne tečaje se je povečalo,

Žiga Pfajfar je oktobra na državnem prvenstvu postal državni podprvak med mlajšimi dečki v disciplini 100 metrov delfin.

zato smo morali prilagoditi izvedbo tečajev z namenom, da jih še vedno kvalitetno izpeljemo.

Naslednja stopnja plavanja je tekmovalno plavanje, kjer otroci zastopajo barve

kluba na državnih in mednarodnih tekmah. V to skupino otroci prestopijo na svojo željo in glede na talent in pripravljenost za delo. Na teden imajo do šest vodnih treningov. Na letošnjem letnem

**Želimo Vam
vesele božične
praznike in srečno
ter uspešno leto
2021.**

alples
...ko stanovanje postane dom.

www.alples.si

državnem prvenstvu meseca oktobra, ki so ga zaznamovali strogi protikoronski ukrepi, so nastopili tudi člani Plavalnega kluba Ratitovec Železniki: Žiga Pfajfar v kategoriji mlajših dečkov ter Kaja Arko in Ožbej Megušar v kategoriji deklic in dečkov. Vsi trije so se izkazali z odličnim plavanjem, saj so popravili kar 14 osebnih rekordov. Najbolj je izstopal Žiga Pfajfar, ki je v disciplini 100 metrov delfin za mlajše dečke osvojil drugo mesto in postal državni podprvak. Pohvalimo se lahko tudi z našo plavalko Lano Arko, ki si je s svojimi nastopi pripeljala kategorizacijo v državni razred Olimpijskega komiteja Slovenije.

Izvajamo tudi rekreativno plavanje, ki je vedno bolj obiskano. Rekreativci so deležni strokovnega pristopa pri učenju plavalnih tehnik in pridobivanja plavalne kondicije. Svoje zadovoljstvo izkazujejo z rednim obiskovanjem terminov rekreativnega plavanja.

DOBRA ŠOLA PLAVANJA

V Plavalnem klubu Ratitovec izvajamo tudi Dobro šolo plavanja, ki jo podpira Plavalna zveza Slovenije in Zavod za šport Planica. Pri njej preverjamo plavalno znanje in vzdržljivost otrok v vodi

(včasih smo osvajali delfinčke, bobrčke ...). V Dobri šoli plavanja udeleženci dobijo knjižico in diplomo. V knjižici so zapisane razlage tehnik in manjše naloge, ki jih sproti izvajajo na tečajih. Na diplomi je zapisanih deset stopenj. Za vsako uspešno opravljeno stopnjo otroci dobijo nalepko, ki jo nalepijo na diplomu. Otroci lahko diplomu prenašajo iz šole v klub ali obratno.

Klub vsako leto sodeluje tudi na igrah Javnega zavoda Ratitovec, kjer je sproščeno vzdušje in je tekma drugačnega značaja.

Trenerju Andražu Valclu sta se pridružila Matija Benedičič in Klara Urh.

Trenerju Andražu Valclu sta se pridružila Matija Benedičič in Klara Urh. V tem letu sta opravila izobrazbo za strokovnega delavca učitelja plavanja. Pomagata pri plavalnih tečajih in v plavalni šoli.

V letu 2020 so se vse aktivnosti kluba zaradi epidemije koronavirusa ustavile že dvakrat. Prvič smo morali prenehati v sredini meseca marca. Klub je ostal v stikih z vsemi udeleženci tečajev, plavalne šole, tekmovalne skupine in

rekreativcev. Tekmovalna skupina je v tem času izvajala suhe treninge v naravi. Kasneje je bila prepovedana še ta vrsta treninga. Podobno se je dogajalo tudi v mesecu oktobru in novembru.

Po koncu prvega vala epidemije smo nadaljevali vse izobraževalne programe. Na tečaje se je prijavilo toliko otrok, da smo morali oblikovati več skupin zaradi ustreznosti priporočil NIJZ. Ko se bodo sprostili tudi trenutni ukrepi, bomo nadaljevali vse aktivnosti. Ob tem bomo dosledno upoštevali vsa priporočila NIJZ.

Cilj kluba je izvajati aktivnosti na področju plavanja na območju Selške doline in v bazen privabiti čim več otrok in tudi odraslih. Plavanje je ena izmed najbolj zdravih oblik gibanja. Pri plavanju delujejo mišice celega telesa, sklepi so razbremenjeni, poškodbe so redke, krepi se srce in ne nazadnje plavanje nas tudi prijetno osveži. Želimo si, da bi imeli čim več zadovoljnih udeležencev naših aktivnosti na bazenu. Veseli smo, ko smo pohvaljeni, in to nas motivira za nadaljnje uspešno delo.

Treba je omeniti, da imamo za delo dobre pogoje, ki nam jih omogoča in nudi Javni zavod Ratitovec.

MEDICINSKI PRIPOMOČKI

IZPOSOJA NEGOVALNE POSTELJE

Možnost izposoje preko naročilnic ZZS ali samoplačniško. Za več informacij pokličite v podjetje.

ZZS šifre:

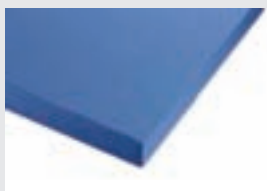
- Postelja: 519
- Posteljni trapez: 555

- Varovalne ograjice za obe strani: 528
- Mizica: 522
- Blazina za posteljo: 801

POSTELJNA MIZICA

BLAZINA ZA POSTELJO

ANTIDEKUBITUSNA BLAZINA ZA POSTELJO

OSTALI PRIPOMOČKI NA IZPOSOJO

HODULJA

ZZS šifra: 512

HODULJA S KOLESI

ZZS šifra: 513

SOBNO DVIGALO

ZZS šifra: 524

DVIGALO ZA KOPALNICO

ZZS šifra: 701

STANDARDNI VOZIČEK

ZZS šifra: 504

Nahajamo se na lokaciji:

Dolenjska cesta 242b, Ljubljana Rudnik

Za vse informacije smo na voljo:

01/42 72 941

info@bauerfeind.si

www.bauerfeind.si

www.facebook.com/bauerfeindslovenija/

Vse slike so simbolične.

BAUERFEIND.SI

Cirilini dražgoški kruhki

Vaja dela mojstra, pravi Cirila Šmid, znana po svojih medenih oziroma dražgoških kruhkih. Izdeluje kruhke z različnimi motivi – od src do košaric, parkeljnov, miklavžev, božičkov. Potem pa jih največkrat okraši s cvetličnimi motivi planike, pšeničnih klasov, nageljnov, šmarnice. V decembrskem času seveda prevladuje predvsem božična tematika.

ALENKA BRUN

Cirila Šmid dražgoške kruhke ustvarja že več kot trideset let. Otroštvo je preživela na Sevcah, sedaj živi v Železnikih. Najprej nam Cirila razloži, kako je bil recept – in sploh vse okoli tradicionalnih dražgoških kruhkov – vedno velika skrivnost. Potem pove, kako je spoznala Dobretovo mamo oziroma ona njo – namreč znanje za izdelavo dražgoških kruhkov je Cirila pred leti dobila od Marije Jelenc, bolj znane kot Dobretove mame iz Dražgoš.

»V tistem času je domače turistično društvo vodila Anči Trojar. Kontaktirala je Dobretovo mamo, če bi morda lahko imela delavnico na temo dražgoških kruhkov. To je bilo okoli miklavža,« se spominja Cirila. »Udeležilo se je 15 posameznikov, štirje moški in enajst žensk. Mene je zraven povabila Anči in sem se odzvala.«

Cirila je bila vse življenje zaposlena v Alplesu. Pošali se, da je 'dile prekladala', tako da se nikoli prej ni srečala s čim podobnim. Bila pa je vedno spretna z rokami, ponosno pove. »Česarkoli sem se lotila, mi je na koncu uspelo. Pa naj je bila to peka, 'štrikanje' ... Polotila sem se prav vsake stvari.«

Vrne se nazaj h kruhkom: »Dobretova mama je na delavnico prinesla moko, med, cimet, klinčke in jelenovo sol. Vse to je vsula v skledo, dodala moko, med ogrela – ne vem na koliko stopinj; polila z njim sestavine v skledi in zmešala ... Nič ni povedala, koliko tega ali onega ... Potem smo poskusili sami. Ko mi je pač uspelo narediti maso – kakršnokoli že, sem izbrala obliko za dražgoški kruhek. Takrat je bil zelo priljubljen lipov list in odločila sem se, da poskusim. Dobretova mama ideje najprej ni odobraval, in če dobro pomislim, je bila to kar drzna poteza z moje strani. Me je pa med delom opazovala, mi bo uspelo ali ne ... In ko mi je, sem bila na koncu deležna graje, češ kaj hodim na delavnico, če že vse znam. Komaj sem ji razložila, da je celotna izkušnja zame prva tovrstna ...« Bil pa je to tudi trenutek, ko si je Cirila prislužila spoštovanje Dobretove mame.

Količine za maso oziroma testo za medene kruhke je z leti in vajo Cirila dodobra naštudirala. Pravi pa, da ji je sicer uspelo že prvič, ampak: »Masa za kruhke je res posebna. Ne moreš je gnesti kot testo za kruh. Dobesedno jo moraš čutiti v rokah. Ker mi je prvič uspelo, sem dobila izjemno voljo, pa čeprav je trajalo kar nekaj časa, da sem zadevo resnično osvojila. Vmes se je zgodilo, da mi je medeno testo prav teklo po mizi, tako da je velikokrat romalo v koš. Vendar nisem obupala; nisem izgubila volje.«

Preden je Cirila svoje kruhke ponudila ljudem in v prodajo, je morala biti prepričana, da so okusni in dovolj lepi, se nasmehne.

V času pred epidemijo je Cirila veliko prodajala na različnih sejmih, na stojnicah, odzvala se je tudi povabilom v tujino.

Zadnjič letos je Cirila Šmid predstavila svoje dražgoške kruhke na čebelarskem dnevu v Lescah. Organizatorjem ga je septembra še uspelo izpeljati, čeprav v že precej okrnjeni obliki in v skladu z uredbami in priporočili NIJZ.

Pravi, da je na račun svojega znanja o dražgoških kruhkih videla kar nekaj sveta. Predajala je znanje naprej po nekaterih šolah, predvsem v Ljubljani, kjer je spoznala, da so bili zadnja leta pri izdelovanju dražgoških kruhkov fantje uspešnejši od deklet. Delila je svoje znanje med ljudi, vendar za zdaj, pravi, še ni zasledila, da bi ga kdo resnično unovčil. Poudari pa, da ona recepta ne skriva in ga rade volje deli. Je pa včasih deležna nejevolje gospodinj, ki poskusijo in jim ne uspe takoj. Cirila jim poskuša razložiti, da to ni običajno testo – kar smo že omenili zgoraj, da pa je z medenimi kruhki podobno kot s potico ali krofi: moraš jih naštudirati, pa še potem ne uspejo vedno. »Biti moraš potrpežljiv, ujeti moraš gib ... Večji del tega recepta je v rokah. Potrebuješ samo moko in med. Razmerje je petdeset odstotkov medu, petdeset moke – pol in pol, pa seveda sestavini morata biti kvalitetni. Če delaš piškote, testa ne gneteš toliko, da ni preveč zbito – moraš biti z njim bolj nežen,« poudari Cirila nekatere pomembne stvari pri postopku. Ona vedno uporabi gozdni med; uporabljena moka mora biti namenska, mehka, še izvemo. »Ostra je pregroba, med je lepiliv in to dvoje ne gre skupaj,« pojasni. Cel luna lahko vpliva na končni izdelek, še doda.

Cirila svoje dražgoške kruhke peče v pečici, se pa spominja, kako so jih včasih pekli v krušni peči. »Bili so temni, črni, ampak neverjetno okusni.« Še danes si lahko v spomin priključite okus in vonj iz tistih dni. Danes je tako, da imajo ljudje radi mehke kruhke, razen seveda, če je kruhek kupljen za okras ali darilo, ki bo v okras – tam pa je bolj pomembna oblika, lepota izdelka, čeprav tudi tu okusa ne smemo zanemariti, saj kdo svoje darilo pač tudi poje.

SPOŠTOVANE OBČANKE
IN OBČANI!

ŽELIMO VAM
BLAGOSLOVLJENE BOŽIČNE PRAZNIKE
IN SREČNO V LETU 2021

OBČINSKI ODBOR SLS ŽELEZNIKI

foto: Aleksander Čufar

SLOVENSKA LIUDSKA STRANKA, BEETHOVNOVA ULICA 4, LUBLJANA

Srečno 2021!

*Spoštovani odjemalci, občanke
in občani občine Železniki.*

*Zahvaljujemo se vam za
sodelovanje in izkazano
zaupanje, novo leto naj vam
prinese vsega dobrega, zdravja,
sreče in osebnega zadovoljstva.*

*Topel dom.
Čisto okolje.
Zelena energija.*

www.toplarna-zelezniki.si

*Šeš božič
in srečno novo leto*

DOMEL

Domel,
Otoki 21, 4228 Železniki, Slovenija
Tel.: 04 51 17 100, Fax: 04 51 17 106, e-mail: info@domel.com, www.domel.com

Dacia Duster ECO-G

Na plinski pogon

že za
89€
na mesec

Z EKO SKLAD kreditom*

+ paket zimskih pnevmatik

Dacia. Zanesljiv partner GRZS.

*EKO SKLAD na svoji spletni strani <https://www.ekosklad.si/prebivalstvo/pridobite-spodbudo/seznam-spodbud/osebna-vozila-na-plin/osebna-vozila-na-plin-kredit> po vnosu v rubriko Hitri informativni izračun kredita nudi naslednje kreditne pogoje za nakup vozila: informativna mesečna anuiteta za model Duster Essential 1.0 Tce 100 ECO-G v skupni vrednosti 13.740 € z DDV, s pologom v višini 3.750 € in financirano vrednostjo 9.990 € za obdobje 120 mesecev, znaša ob najemu kredita prek Eko sklada 88,82 €. Obrestna mera za najem kredita znaša 1,30 % letno. Vse informacije so zgolj informativne in temeljijo na informativnem in izračunu kredita na spletni strani EKO SKLADA. Več o kreditih EKO SKLADA za osebna vozila na plin, si lahko preberete na uradni spletni strani <https://www.ekosklad.si/prebivalstvo/pridobite-spodbudo/seznam-spodbud/osebna-vozila-na-plin/osebna-vozila-na-plin-kredit>. Renault Nissan Slovenija ne odgovarja za informacije objavljene na spletnih straneh EKO SKLADA kot tudi ne za točnost in zanesljivost in celovitost teh informacij in informativnega izračuna kredita, ki je na voljo na spletnih straneh EKO SKLADA. Poraba pri mešanem ciklu: 5,221–7,640 l/100 km. Emisije CO₂: 137–173 g/km. Emisijska stopnja: EURO6Dt. Emisija NOx: 0,0161–0,0366 g/km. Emisija trdnih delcev: 0,00018–0,00222 g/km. Število delcev (x10¹¹): 0,01–0,27. Vrednosti meritev porabe in emisij ustrezajo novemu standardu meritev WLTP. Oglikov dioksid (CO₂) je najpomembnejši toplogredni plin, ki povzroča globalno segrevanje. Emisije onesnaževal zunanega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanjega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delcev PM₁₀ in PM_{2,5}, ter dušikovih oksidov. Slika je simbolna. Renault Nissan Slovenija, d. o. o., Dunajska 22, 1511 Ljubljana.

Dacia priporoča

   [dacia.si](https://www.dacia.si)

Vaš trgovec v KRANJU AH REAL, d.o.o. PE REMONT Kranj, Ljubljanska c. 22,
Andrej 041 308 956, Boštjan 041 740 878, Damir 041 789 758.
Delovni čas: pon–pet: 8.00–18.00, sobota: 9.00–12.00.

REMONT